

Souhrnná teritoriální informace Izrael

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Tel Avivu (Izrael) ke dni 01.01.2016

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.21)
3. Vztahy země s EU (s.35)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.38)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.43)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.50)
7. Kontakty (s.63)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. Oficiální název státu, složení vlády
- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

Ekonomický přehled

Izraelská ekonomika prošla za 68 let existence Státu Izrael dramatickým vývojem a navzdory svému mládí (či možná právě proto) je izraelské hospodářství dneška diametrálně odlišné od ekonomiky země na počátku 50. let. Počáteční dekády se vyznačovaly především vysokým stupněm etatizace. To bylo do značné míry zapříčiněno tím, že Stát Izrael vznikl „shora“ a státní aparát musel aktivně působit i v oblastech, kde o to příliš nestál. Energetika, telekomunikace, námořní plavba, petrochemický průmysl, bankovníctví a další sektory hospodářství byly plně pod kontrolou vlády se všemi negativy z toho vyplývajícími (malá efektivita, respektive výkonnost ekonomiky, ale i nebývale silný vliv odborů).

Zlom nastal přibližně v polovině 80. let, kdy se vláda uchýlila k radikálnímu stabilizačnímu programu zaměřenému především na potření tehdejší hyperinflace a částečné strukturální reformy. Ty se protáhly až do 90. let, kdy kabinet přistoupil k systematické, postupné privatizaci. Mezi lety 1986 a 2009 bylo dle dostupných údajů prodáno 95 druhů vládních firem, kumulované privatizační příjmy dosáhly výše 14 mld. USD. Od poloviny 90. let se také datuje období solidního růstu HDP, které přetrvává až dodneška. Počínaje rokem 1996 roste HDP v průměru o 4% za rok, což je 6. nejvyšší tempo mezi zeměmi OECD. Dlužno nicméně podotknout, že růstu do značné míry napomohl relativně vysoký populační přírůstek, HDP na hlavu rostlo tempem „pouhých“ 1,7%.

Ačkoli se na světovém HDP podílí v současnosti pouze z cca. 0,4%, izraelské hospodářství je charakteristické vysokou technologickou úrovní produkce a značně převyšuje ekonomiky svých blízkovýchodních sousedů. Země je členem OECD a řadí se mezi hospodářsky nejvyspělejší státy světa. Vzhledem k malému vnitřnímu trhu a nemožnosti obchodovat v rámci regionu je pro Izrael mimořádně důležitý export. Otevřená izraelská ekonomika je tak životně závislá na obchodování s geograficky vzdálenými zeměmi.

Dalšími typickými znaky izraelské ekonomiky jsou i nadále vysoký podíl výdajů státního rozpočtu na tvorbě HDP (a to nejen z důvodu masivních výdajů na obranu), úzká koncentrace bohatství a v některých oblastech neefektivně fungující vnitřní trh. Sektor služeb vytváří největší část HDP, následuje průmysl a stavebnictví, podíl zemědělství na tvorbě HDP postupně klesá a pohybuje se kolem 2%. Rozhodujícím průmyslovým odvětvím je zpracovatelský průmysl, který se orientuje především na obory s vysokou mírou přidané hodnoty.

Struktura průmyslu

Podíl průmyslové výroby na tvorbě HDP mírně překračuje 13% a zajišťuje zaměstnání pro přibližně 350 tisíc pracovníků. Právě průmyslová výroba během posledních třech – čtyřech let dokumentuje obrat izraelského hospodářství směrem k růstu. V roce 2014 vyprodukovala přes 100 mld. NIS. Vzrostla především silně podporovaná produkce v high-tech (nosnými obory je elektronika, avionika, farmacie a další), a to znovu o více než 20%. Tradiční odvětví - textilní průmysl, gumárenský průmysl, a další podobné obory označované jako „low“ či přinejlepším „mid“ tech spíše stagnovaly. Izrael si uvědomuje, že vzhledem k nedostatku přírodních zdrojů musí být hlavní hybnou silou ekonomického rozvoje věda a výzkum a vláda do jejich podpory investuje velké sumy, ukazatel 4,6% HDP vynakládaných na R&D

staví Izrael na vůbec první místo na světě! Nosnými obory jsou informatika a komunikační technika, medicínské obory, biotechnologie a nanotechnologie.

Tradičně důležitým oborem je zbrojní výroba, jejíž objem je obtížné stanovit vzhledem k tomu, že se ve statistikách nachází pod různými nomenklaturami průmyslové produkce, respektive někdy nebývá vykazována vůbec. Obranný průmysl přímo zaměstnává cca. 10% zaměstnanců v průmyslu, nepřímo se na výrobě v obranném průmyslu podílí 3,5 tisíce subkontraktorů. Dle odhadů přesáhl v roce 2014 exportní výkon obranného průmyslu 5 mld. USD.

Nerostné bohatství Izraele je omezené. K dispozici jsou zásoby fosfátů, draselných (potaš), hořečnatých (hlavní zdroj světové spotřeby) a bromových solí získávaných z Mrtvého moře, dále pak sádra a stavební kámen. Relativně novým fenoménem jsou však rozsáhlá ložiska zemního plynu poblíž Haify a Aškelonu. Z pole nazvaného [Tamar Field](#) se již v březnu 2013 začalo těžit a kapacita pouze tohoto naleziště (280 mld. m³) by měla Izrael učinit do značné míry energeticky nezávislým na období příštích přinejmenším 25 let. Vedle toho probíhají přípravné práce na zahájení těžby z daleko většího pole [Levjatan](#) (odhadem 530 mld. m³), které by mělo z Izraele učinit čistého vývozce zemního plynu.

Stavebnictví

Stavebnictví při mírně klesajícím podílu na tvorbě HDP - nyní 4,3% - zaměstnává asi 4% ze všech pracovních sil. V posledních dvaceti letech je sektor charakterizovaný masivní výstavbou bytových jednotek, což byl trend nastartovaný především masivní imigrací z někdejšího Sovětského svazu počátkem 90. let.

Na rozdíl od zemí EU stavebnictví v Izraeli nejenže nezaznamenalo v letech 2008-2012 útlum, ale přetrvávající poptávka se promítla do strmě rostoucích cen, cenový index rezidenčního bydlení se v letech 2008 až 2015 zvednul o 95%! Izraelská vláda investuje nemalé částky do rozvoje dopravní infrastruktury. Výsledkem je objem proinvestovaných prostředků, který neodpovídá zemi a ekonomice o velikosti Izraele. V sektoru stavebnictví je v Izraeli zaměstnáno cca. 216 tisíc osob (cca. 4% pracovních sil), z nichž je 37 tisíc Palestinců a 6 tisíc zahraničních dělníků.

V důsledku rozsáhlé výstavby a akutního nedostatku kvalifikovaných zaměstnanců izraelská vláda v září 2015 odsouhlasila navýšení počtu čínských stavebních dělníků ze současných 4 tisíc až na 24 tisíc. Vláda si od tohoto kroku slibuje zlevnění a zkrácení výstavby zejména výškových bytových domů, na která jsou kladeny specifické kvalifikační nároky. O vysoké poptávce ve stavebnictví, kterou není schopna uspokojit nabídka a kapacita izraelských firem, vypovídá i nová kolektivní smlouva s odbory z června 2015, která zajišťuje pracovníkům ve stavebnictví minimální hodinovou mzdu 30,70 NIS, tj. 5.600 NIS měsíčně.

Důvodů, proč izraelské stavebnictví nedokáže uspokojivě řešit situaci na trhu bydlení je několik, přičemž hlavními jsou:

- v zásadě monopolní postavení producentů některých stavebních materiálů (zejména cement);
- striktně státní vlastnictví půdy (viz následující kapitola věnovaná zemědělství), které komplikuje plánovací a povolovací fázi výstavby.

Z hlediska směřování výstavby a investic se ukazuje, že roste zájem o nemovitosti v periferních oblastech. Zejména začínající rodiny tak rezignují na žití v cenově jim nedostupném Tel Avivu a jeho předměstích a kupují byty v jiných lokalitách u Středozemního moře – v Ašdodu, Netanii, Bat Jam atd. Informace o stavebním průmyslu: Svaz izraelských stavebních podnikatelů www.acb.org.il

Zemědělství

Ačkoliv je izraelský zemědělský sektor poměrně omezený a tvoří pouze necelá 2% domácího HDP, je pro zemi velmi důležitý, jak z hlediska zabezpečení potravinové bezpečnosti, tak i exportu. Pro Izrael je typická intenzivní zemědělská výroba, která plyne z potřeby překonat nedostatek zdrojů, především vhodné zemědělské půdy a vody. Za posledních dvacet let došlo k zásadní strukturální změně izraelského zemědělství, při které se výrazně snížil počet menších podnikatelských subjektů a samostatně hospodařících farmářů ve prospěch větších, efektivně hospodařících zemědělských jednotek. Současné farmy jsou vybaveny špičkovou technologií a využívají moderní metody řízení.

Izraelské zemědělství vděčí za své úspěchy do značné míry schopnosti reagovat na vnější podněty a chuti zavádět inovace, know-how a nové moderní metody. Farmy úzce spolupracují s vědecko-výzkumnými i technologickými centry a externími poradci. Zemědělský sektor slouží jako vědecko-technická laboratoř pro rozvoj nových technologií, které jsou potom úspěšně rozšiřovány do celého světa. Vědecko-technická spolupráce ČR a Izraele v oblasti zemědělství, a to vč. společných projektů ve třetích zemích (v nichž má silnou pozici jedna nebo druhá země), nabízí řadu synergických efektů. V oblasti případné bilaterální spolupráce je žádoucí zmínit tyto izraelské instituce: Zemědělský výzkumný ústav (ARO), Centrum pro mezinárodní zemědělskou spolupráci (CINADCO), zřízeno u MASHAV, agentury IL MZV pro rozvojovou spolupráci.

Izrael má vyspělý zpracovatelský průmysl, který produkuje široké spektrum potravinářských výrobků. Je pro něj typická koncentrace do velkých aglomerátů, které do značné míry určují ceny a tržní podmínky i pro importované zboží. Celkový dovoz potravinářských výrobků a surovin pro výrobu potravin dosáhl v roce 2014 podle hodnoty 4,7 mld. USD. Hlavními vývozci potravin do Izraele jsou země Evropské Unie. Podíl českých vývozců na dovozu potravinářských produktů do Izraele je nicméně zanedbatelný (0,28%) a existuje zde vysoký potenciál k jeho navýšení. Srovnávací analýzou se zeměmi EU byly za nejperspektivnější ke zvýšení českého vývozu identifikovány zejména následující položky: čokoládové výrobky, cukrovinky, sacharóza, cukr, cereálie, sušenky, slané pečivo, sýry, tvaroh, homogenizované ovocné výživy, sušené ovoce, kečupy, hořčice, rostlinné oleje (zejména řepkový olej), slad, pivo, destiláty, likéry, resp. krmivo pro domácí zvířata.

Sektor služeb

Terciální sektor zahrnující obchod, turistiku, finančnictví, pojišťovnictví, vzdělání, zdravotnictví a ostatní služby má - a dokazuje tím příslušnost Izraele k vyspělým ekonomikám - největší podíl na tvorbě HDP a je současně největším zaměstnavatelem. Na tvorbě HDP se podílejí z cca dvou třetin, prim přitom hrají finanční služby (kolem 20%) a cestovní ruch (necelých 10%). Ten je nejvíce citlivý na časté regionální turbulence a počty turistů v Izraeli rapidně klesají v momentech, kdy se v Izraeli či v bezprostředním okolí zhoršuje bezpečnostní situace. V posledních třech letech je počet turistů navštěvujících Izrael více méně stabilní a mírně překračuje úroveň 3 mil. osob ročně.

Dopravní infrastruktura

Izrael disponuje cca 18.000 km silničních komunikací, silnice dálničního typu spojují Tel Aviv s Jeruzalémem, Haifou a Beer Ševou. Dopravní síť je v relativně dobrém stavu, kapacita hlavních tahů však nepostačuje houstnoucímu provozu. Vláda se jí snaží postupně zvyšovat modernizací a rozsáhlými investicemi. V posledních letech se pak výstavba moderních silničních a dálničních toků nezřídka děje na bázi BOT projektů, první vlaštkou v tomto směru byla dálnice číslo 6, jež spojuje oblast Dolní Galileje s Beer Ševou. Následovaly dálnice 431 spojující města jižně od Tel Avivu s Jeruzalémem a rychlý dálniční pruh mezi mezinárodním letištěm Ben Gurion Airport a východním vjezdem do Tel Avivu. S výjimkou silnice 431 se na všech na bázi BOT postavených cestách vybírá s pomocí elektronického sledovacího systému mýtné.

Plánování, projektování, výstavbu a následnou správu silničních cest má počínaje rokem 2003 na starost [Israeli National Roads Company](#). Na stránkách INRC jsou rovněž zveřejňovány příslušné tendry s mezinárodní účastí. Faktem zůstává, že postavení předních domácích stavebních firem (Africa Israel, Shikun Bunui) je velmi silné, mj. i díky silnému propojení s domácími bankami, které dokážou poskytnout dlouhodobé úvěry nezbytné pro fungování v systému BOT. Zahraniční společnosti mají šanci uplatnit se především jako subkontraktoři. Jedním z největších dopravně-infrastrukturních projektů současnosti je výstavba tramvajového systému (vedoucího jak nad zemí, tak i pod zemí), který by propojil jednotlivé sloučené v rámci telavivské metropolis.

Železniční doprava v Izraeli je zcela monopolní, jediným provozovatelem je státní Israeli Railways ([Rakevet Jisrael](#)). Ta je mj. častým terčem kritiky za svoji nehospodárnost a nákladnost, vláda tak čas od času zvažuje privatizaci některých částí společnosti, čímž by se alespoň mírně navýšila efektivita celého konglomerátu. Pokud jde do železniční sítě, ta byla ještě na počátku století poměrně poddimenzovaná. V roce 2004 bylo zprovozněno vlakové spojení mezi Tel Avivem a letištěm Ben Guriona, následovaly výstavby dalších tratí v jižně-severním směru podél moře na spojnici Beer-Ševa, Tel Aviv, Haifa, Naharija. Celková délka tratí v současnosti dosahuje tisíc km, zajímavostí přitom je, že na rozdíl od aut, které jezdí napravo, se vlaky zásadně pohybují po levé straně.

Rakevet Jisrael se nyní připravuje na výstavbu některých „horizontálních“ tratí, které by spojovaly pobřežní a centrální aglomerace se severními částmi země, zejména v dolní a horní Galileji. Uvažuje se i ambiciózní výstavbě tratě mezi Beer Ševou a Ejlatem (cca 220 kilometrů), čímž by došlo k propojení železniční sítě s ejlatským přístavem a oblíbeným letoviskem. Není přitom bez zajímavosti, že jakékoliv rozšiřování sítě či kapacity izraelských železnic s sebou nese příležitosti pro zahraniční exportéry. Tendry se vypisují v zásadě na vše, počínaje kolejemi, přes výhybky a signalizační zařízení, až po samotné vlaky (to je doposud doména firem Siemens, Bombardier, Alstom a Vossloh).

V oblasti letecké dopravy disponuje Izrael asi 50 letišti, z nichž jsou pro mezinárodní dopravu využívána pouze tři - letiště Ben-Guriona poblíž Tel Avivu, letiště v Ejlatu a Haifě. Pravidelné linky jsou soustředěny na letiště Ben-Guriona (12,2 mil. odbavených pasažérů v roce 2012), zatímco Eilat a Haifa přijímají především charterové a tuzemské lety. Letiště v Ejlatu již nevyhovuje kvůli umístění ve středu města a vláda schválila jeho přesunutí do vnitrozemí, projekt je koncem roku 2013 ve fázi hledání vhodného kontraktora.

Vlajkovým izraelským dopravcem je společnost El-Al privatizovaná v roce 2004. Má zcela výsadní postavení. Daleko za ní je nejsilnější charterová a vnitrostátní společnost Arkia, kterou od počátku roku 2005 vlastní zaměstnanci. Bratři Borovičové, původní vlastníci Arkia a nyní majitelé rozhodujícího podílu v El-Al, byli regulátorem přinuceni společnost Arkia prodat, aby na trhu nevznikl monopol. Konkurenci Arkii na mezinárodních charterových linkách tvoří zejména charterový přepravce Israil. Na jaře 2013 byla po zdoluhavých jednáních podepsána open sky agreement mezi Izraelem a EU. Jde o pozitivní krok, který vyvolal na linkách mezi Evropou a Izraelem tolik žádoucí konkurenci.

Izrael má celkem 5 námořních přístavů (Ašdod, Haifa, Ejlat, Chadera, Tel Aviv-Yafo), z nichž první tři mají mezinárodní význam. Přístavní kapacita je ale nedostatečná a vláda připravuje její rozšíření. Uvažuje se i o vybudování železnice mezi přístavy na Rudém a Středozemním moři, která by umožnila tranzit zboží a konkurovala by tak Suezskému průplavu. Mezinárodní přístavy jsou spojeny do organizačního celku, který svým monopolním chováním výrazně ovlivňuje ekonomické klima v Izraeli (výše poplatků za přístavní služby, časté stávky přístavních dělníků, výše platů zaměstnanců). V roce 2005 vláda rozhodla o restrukturalizaci přístavů, vznikla Israel Ports Development and Assets Company, která spravuje přístavní nemovitosti. Dále pak vznikly samostatné Ashdod Port Company, Haifa Port Company a Eilat Port Company, které v příslušných přístavech spravují samotnou námořní přepravu. Vláda v listopadu 2012 odsouhlasila prodej 100%-ního podílu v Eilat Port Company izraelské investiční společnosti Papo Maritime za 120 mil. NIS.

- Přístav v Ashdodu - www.ashdodport.co.il
- Přístav v Haifě - www.haifaport.co.il/english.aspx
- Přístav v Ejlatu - stránky jsou ve výstavbě
- Israel Ports Company - <http://eng.israports.co.il>

Telekomunikace

Izraelská telekomunikační síť je nejrozvinutější na Blízkém východě a patří ke světové špičce, stejně jako v oblasti vývoje a výroby telekomunikačních zařízení. Telekomunikační trh je liberalizován, umožňuje mimo jiné i kabelovým společnostem poskytování telekomunikačních služeb, čehož využila kabelová televizní společnost Hot a kromě internetu začala nabízet i telefonní služby. Dříve monopolní provozovatel pevné sítě, nyní částečně privatizovaná telekomunikační společnost Bezeq, obsluhuje asi 3,5 mil. plně digitalizovaných přímých linek, což představuje kompletní pokrytí trhu. V oblasti mezinárodních služeb vlastní licenci dvě další společnosti. Místní a meziměstské služby jsou stále dominantou Bezequ, ale licenci má i telefonní operátor společnost Ofek. Domácí síť využívají především koaxiální kabely a mikrovlnné vysílače, zatímco mezinárodní spojení je zajišťováno třemi podmořskými kabely a třemi družicemi Intelsat. Sazby místních a meziměstských hovorů jsou sjednoceny.

O trh s mobilními telekomunikačními službami soupeří čtyři mobilní operátoři Pelephone, Cellcom, Orange/Partner a MIRS. Jsou implementovány dva rozdílné systémy GSM a CDMA. Územní pokrytí je téměř stoprocentní. Penetrace již přesáhla 90% potenciálního trhu. Síť dalších generací zatím spuštěny nejsou i vzhledem k tomu, že vývoj technologií umožňuje v současnosti po stávajících sítích přenos dat, který byl ještě před dvěma lety nemyslitelný. Izrael je na předním místě ve vývoji a výrobě internetových technologií a aplikací.

Ke kabelové televizi má přístup 97% domácností (a 80% jej využívá), a to prostřednictvím tří kabelových společností a národní telekomunikační družice Amos-1 (od července 2000, v posledních dnech roku 2003 byla vypuštěna družice Amos-2). Rozhlasový signál vysílá asi 150 veřejných národních stanic v pásmech AM/FM a 25 místních komerčních FM stanic.

Izrael je jednou z mála (6) zemí světa, které mají vlastní satelitní program (kapacitu sestrojít, vypouštět a řídit síť satelitů).

Energetika a přírodní zdroje

Zajištění dodávek pro průmysl a obyvatelstvo patří vzhledem k jeho postavení na Blízkém východě k hlavním bezpečnostním otázkám, kterým se v Izraeli věnuje velká pozornost. Oblast energetiky má v Izraeli v portfoliu Ministerstvo národní infrastruktury (MNI), které dozoruje optimální energetickou bilanci při růstu životního standardu a růstu obyvatelstva Izraele. Nároky na energetické potřeby jsou poměrně vysoké, mimo jiné proto, že neexistuje jen zimní energetická špička, ale i letní (nutnost klimatizovat objekty).

Zemní plyn

První potvrzené zásoby zemního plynu v izraelské výlučné ekonomické zóně ve Středozemním moři se datují do roku 1999. V roce 2004 začala komerční těžba plynu ze dvou nalezišť (Noa a Mari B) u Aškelonu, jejichž souhrnná kapacita je (byla) 40 mld. m³. Úspěšné průzkumné vrty 85, resp. 130 km západně od Haify v lokalitách Tamar (2009) a Leviatan (2010), v hloubce cca 1 500-1 900 m pod mořským dnem, potvrdily zásoby zemního plynu o objemu až 800 mld. m³ (roční spotřeba Izraele i ČR je cca na úrovni 8,5 mld. m³). Tímto se Levantská pánev zařadila mezi největší světová pobřežní naleziště zemního plynu a z Izraele rázem učinila potenciálně významného vývozce této komodity. V okolí byly mezitím potvrzeny další menší ložiska Tanin (30 mld. m³) a Kariš (20 mld. m³), který částečně zasahuje do výsočných vod Libanonu. V lednu 2016 byl skupinou izraelských těžařů Isramco a Modiin Energy oznámen další rozsáhlý nález v lokalitě 75 km jižně od Tamiru. Seismická 3D analýza potvrdila 40% pravděpodobnost ložiska o objemu 250 mld. m³ zemního plynu v sektorech Daniel East/West.

Substantivní využití zemního plynu v energetickém sektoru se datuje počínaje rokem 2004, kdy Israel Electric Corporation zprovoznila svoji vůbec první plynovou turbínu. V následujících letech počet nově instalovaných plynových turbín strmě rostl, s čímž koreluje i rostoucí IL poptávka po zemním plynu a s postupnou substitucí uhlí zemním plynem spotřeba nadále poroste, její odhadovaná maximální výše může po dokončení odklonu od uhlí činit vzrůst z 4,5 mld. m³ ročně v roce 2010 na více než 11 mld. m³ ročně v roce 2020. Dodávky plynu jsou počínaje rokem 2013 zcela v domácí režii, takřka celou potřebu přitom pokrývá v březnu 2013 zprovozněné pole [Tamar](#). Potenciál pole Tamar i doposud neotevřeného pole [Levjatan](#) je výrazně vyšší, než domácí poptávka. Po podepsání dohody o dodávkách zemního plynu Jordánsku a Egyptu má Izrael nakročeno k tomu stát se významným regionálním exportérem zemního plynu.

Ropa

Denní spotřeba ropy činí cca 240 tis. barelů a rok od roku postupně klesá, byť nijak dramaticky. Těžba ropy přímo v Izraeli je nadále čistě hypotetická záležitost, výtěžnost aktuálně známých ložisek je zanedbatelná. Nejvýznamnější z nich se nachází v Negevské poušti v Rotem Jamin. Podloží obsahující ropu je silné jen asi 25 – 80 metrů a výtěžnost při případné průmyslové těžbě by přinesla pouze 60 – 70 litrů ropy z tuny vytěžené horniny, která kromě toho obsahuje i řadu dalších příměsí, vysoký je zejména podíl síry. Veškerá ropa se tak musí dovážet, prim hrají postsovětské země, zejména Rusko, v menší míře státy kolem Kaspického moře.

Pomocí tankerů je surová ropa dopravována do přístavů v Eilat, Aškelonu a Haifě, odtud je pak vnitrozemskými ropovody státní společnosti Ejlat-Aškelon Pipeline Co. (www.eapc.co.il) distribuována v rámci Izraele. Nejvýznamnější z nich je obousměrný ropovod Ejlat-Aškelon s roční kapacitou 55 milionů tun nezpracované ropy. Obousměrný ropovod je v provozu počínaje rokem 2008, Izrael si od něj slibuje komparativní výhodu ve vztahu k přepravě ropy původem z Ruska, středoasijských republik či Kavkazu; tato ropa – je-li určena asijským odběratelům, může být přečerpána ze středomořského terminálu

v Aškelonu do rudomořského přístavu v Ejlatu a vyhne se tak přepravě Suezským průplavem, kam řada větších tankerů nemá přístup.

Zpracování ropy přímo v Izraeli zajišťuje prakticky monopolně společnost Oil Refineries Ltd. (ORL, www.orl.co.il) vlastněná izraelským státem (74% podíl, zbytek drží převážně drobní akcionáři), rafinérie dokáže zpracovat až 9 mil. tun surové ropy ročně (analogicky kolem 180 tis. barelů denně). Přibližně 75% derivátů je určeno pro domácí poptávku, zbytek je exportován v rámci Středomoří. O možné privatizaci ORL se v uplynulých dvou letech v rámci IL kabinetu příležitostně diskutovalo, závazně či stěžejní rozhodnutí však doposud nepadlo.

Uhlí

Uhlí se dováží především z Jižní Afriky (cca 50% roční spotřeby), Kolumbie, Polska a Austrálie. IEC tak přitom činí prostřednictvím své dceřiné společnosti National Coal Supply Co. Ltd., přičemž surovina je dovážena lodní dopravou přímo k elektrárnám, které až na výjimky stojí na pobřeží Středomořího moře. Roční spotřeba uhlí se pohybuje kolem 12,5 mil. tun.

Obnovitelné zdroje

Zatímco spalování fosilních paliv zatím zajišťuje asi 97 % spotřeby energie, Izrael intenzivně pracuje na využívání obnovitelných zdrojů. Sluneční záření je dosud používáno k ohřevu vody v celkem 1,6 miliónu domácnostech, ze zákona musí být takto ohřívána voda ve všech budovách nepřesahujících 27 metrů výšky. Sluneční energie se dále využívá k různým procesům sušení ať už v zemědělství nebo průmyslu. K produkci elektrické energie je slunce využíváno jen zcela marginálně a to přes veškerou technologickou vyspělost Izraele, přičemž izraelský výzkum a vývoj má dokonce právě v oblasti slunečních kolektorů více než třicetiletou tradici. Byla to právě izraelská společnost, která vybuodovala jednu z největších solárních elektráren v Kalifornii (354 MW), ještě během jejího dokončování daná firma zkrachovala a sama tato elektrárna není rentabilní. Slunce, které se může jevit jako ideální zdroj pro Středomoří, tak nebude dle MNI významným energetickým zdrojem ani výhledově. V roce 2025 by mělo pokrývat jen 2,5 % předpokládaných energetických výdajů Státu Izrael.

Energie větru má dle MNI potenciál až 600 MW ročně, přesto je využívána minimálně. Například na Golanských výšinách existuje větrná elektrárna o výkonu necelých 10 MW. Israel Electric Corporation (IEC) plánuje výstavbu dalších větrných farem v Galileji a v Negevu. Rovněž voda vzhledem k jejímu zdejšímu všeobecnému nedostatku je k tvorbě elektrické energie využívána jen naprosto okrajově ve dvou malých hydroelektrárnách. Stejně marginální je i objem energie využívaný spalováním domácího a průmyslového odpadu (celkový výkon znovu do 10 MW). Spalováním dřeva a biomasy Izrael ročně získává energii odpovídající přibližně 1000 toe (tons of oil equivalent).

Výroba elektrické energie

Hlavním poskytovatelem elektrické energie na území Státu Izrael je Israel Electric Corporation (IEC, www.iec.co.il), společnost, která vlastní jak elektrárny, tak i rozvodné sítě. Vlastníkem IEC je stát (aktuálně drží 99,9% akcií), diskuse o případné privatizaci (odprodeji menšinového podílu) je více méně teoretická a příznivců (byť částečné) deetatizace IEC je minimálně. Nadpoloviční podíl na produkci elektrické energie mají i nadále uhelné elektrárny. Následují elektrárny plynové (26% z celkové sumy vyrobené elektrické energie) a přibližně 9% elektrické energie je generováno spalováním nafty. Ve střednědobém horizontu bude Izrael nadále nahrazovat fosilní paliva ekologicky přijatelnějším zemním plynem, v ideálním případě by v horizontu 15 let byla tato substituce úplná. S výjimkou zemního plynu si IEC udržuje strategické zásoby jednotlivých surovin, které pokrývají cca 50denní spotřebu.

Voda

Zásobování vodou bylo historicky chronickým problémem vzhledem k nedostatku vodních zdrojů a neustále rostoucí spotřebě. Izrael od roku 2005 zprovoznil pět nových velkých odsolovacích stanic na pobřeží Středomořího moře, které tyto problémy do značné míry vyřešily. Potřeba pitné vody je nyní pokryta odsolenou vodou z více než 40 % a tento podíl se bude v budoucnosti ještě zvyšovat. Například nová SWRO desalinační stanice v Soreku, 15 km jižně od Tel Avivu, je považována za největší a nejmodernější stanici svého druhu na světě. Monopolním dodavatelem služeb (zásobování vodou, odvod a zpracování odpadní vody je státní společnost Mekorot. Jako zdroj užitkové vody se stále více využívá i recyklace odpadních vod. Izraeli patří s více než 80% celosvětové první místo ve zpracování odpadní vody. Problém však patrně nebude uspokojivě vyřešen, dokud se izraelská vláda neodhodlá

ustoupit od plošných dotací cen vody, které nijak nepovzbuzují obyvatelstvo ani velké odběratele (hlavně zemědělství) k úsporám. Investice do vodních zdrojů resp. zpracování vody přesáhly v období let 2005–2014 5 mld. USD.

Věda, výzkum a inovace

Dnešní technologickou úroveň by Izrael nedosáhl bez několika klíčových událostí, které fenomén hightech spoluutvářely. Jedná se např. o bilaterální dohodu (se Spojenými státy) o podpoře vědy a výzkumu (BIRD-F) z roku 1977, která položila základní kámen spolupráce mezi americkými a izraelskými vědeckými centry a společnostmi. Vztah s USA byl dále posílen podpisem dohody o volném obchodě v roce 1985.

Bylo to především spojenectví se Spojenými státy, co v osmdesátých letech pomohlo přetvořit malou uzavřenou centralizovanou ekonomiku v moderní liberálně-orientované tržní hospodářství. Americké firmy a akademické instituce Izrael doslova objevily. Více než 300 nadnárodních společností (70% z nich má sídlo v USA) otevřelo v Izraeli za posledních 30 let výzkumné a vývojové centrum. V řadě případů se jednalo (a dodnes jedná) o první takové zařízení mimo území Spojených států.

Izraelská vláda si uvědomovala, že zdrojem ekonomické moci je kombinace stabilního politického systému, právní prostředí, kvalifikovaná pracovní síla, resp. špičková vzdělávací a výzkumná infrastruktura. V roce 1990 byl zahájen program Yozma, kterým vláda položila základy financování hightech průmyslu, postrádajícím soukromý rizikový kapitál. Vládní investice vedly k založení deseti fondů rizikového kapitálu, které financovaly rozvoj začínajících podniků – startupů. Iniciativu ne sebe v průběhu několika let převzali soukromí investoři, a dnes je izraelské hospodářství charakterizováno mj. jedním z nejrozvinutějších VC prostředí globálně.

1.1. Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- Stát Izrael Medinat Jisrael (hebrejsky)
- Daulat Isrá'íl (arabsky)
- State of Israel (anglicky)

Izrael je parlamentní demokracie se silnými pravomocemi předsedy vlády. Všem občanům umožňuje v poměrech Blízkého východu nebývalou míru osobní svobody a prosperity. Jedná se o jedinou demokracii západního střihu v blízkovýchodním prostředí.

Hlavou státu je prezident volený parlamentem (Kneset) na jedno sedmileté období. Prezident pověřuje člena Knesetu sestavením vlády, podepisuje zákony a mezinárodní smlouvy, má právo udělovat amnestii, schvaluje jmenování soudců, guvernéra centrální banky a státního kontrolora (který vede nejvyšší kontrolní úřad a zastává i funkci ombudsmana). Prezident nesmí bez souhlasu vlády opustit území státu a každý jím podepsaný oficiální dokument, s výjimkou dokumentů souvisejících se sestavováním nové vlády, musí být kontrasignován premiérem nebo vládou pověřeným ministrem. V poslední prezidentské volbě 10. června 2014 byl v dvoukolové volbě zvolen desátým prezidentem Reuven Rivlin, kandidát strany Likud, který od 24. července 2014 ve funkci nahradil Šimona Perese.

Jednokomorový 120-členný Kneset je volen na čtyřleté období celostátním poměrným systémem. Podmínkou vstupu strany do Knesetu je překročení prahu 3,25% platných hlasů. Vládu sestavuje předseda vítězné strany, nebo poslanec, který má největší šance na získání parlamentní podpory. Členy vlády jmenuje prezident, podmínkou nicméně je, aby byl člen vlády rovněž poslancem Knesetu.

Po vládní krizi z prosince 2014 Kneset rozhodl o vypsání předčasných voleb na 17. březen 2015. V těchto volbách zvítězila středoprávní strana Likud vedená dosavadním ministerským předsedou Benjaminem Netanjahuem.

Volby do 20. Knesetu

	hlasů	%	mandátů	změna
--	-------	---	---------	-------

Likud (Konsolidace)	985,408	23,40	30	+12
Sionistická unie (aliance Strány práce a "Hatnua" pohyb)	786,313	18,67	24	+3
Společná arabská kandidátka (Harešima hamešutefet)	446,583	10,61	13	+2
Ješ atid (Budoucnost existuje)	371,602	8,82	11	-8
Kulanu (My všichni)	315,36	7,49	10	--
Habajt Hajehudi (Židovský domov)	283,91	6,74	8	-4
Šás (Sefardští strážci Tóry)	241,613	5,74	7	-4
Jisrael bejtenu (Izrael náš domov)	214,906	5,10	6	-7
Sjednocený judaismus Tóry (Jahadut hatora hameuchedet)	210,143	4,99	6	-1
Merec (Důraznost)	165,529	3,93	5	-1

Dne 14.5.2015 vyslovil Kneset důvěru 34. vládě Izraele a čtvrté vládě premiéra Benjamina Netanjahu. Vláda má jen nejtěsnější většinovou podporu 61 ze 120 poslanců Knesetu. Staronový ministerský předseda podle očekávání nejmenoval ministry zahraničí, zdravotnictví, komunikací a nového portfolia regionální spolupráce. Zatímco u zdravotnictví jde o naplnění dohody s lídrem koaliční strany Spojený judaismus tóry, který povede resort zdravotnictví z pozice náměstka ministra, zahraničí a komunikace si Netanjahu ponechal pro případné pozdější rozšíření vládní koalice. Chod ministerstva zahraničních věcí bude prozatím řídit náměstkyně ministra zahraničních věcí Cipi Chotovely. Trvanlivost vlády s křehkou podporou parlamentu bude hodně záviset na tom, jak dokáže reagovat na bezpečnostní situaci v regionu. Pro stabilitu vlády bude důležité, zda se jí mimo jiné podaří zlepšit dostupnost bydlení otevřením stavebního a realitního sektoru větší konkurencí. Ministr financí má rovněž ambice liberalizovat bankovní sektor.

Složení vlády	Jméno ministra	Politická strana
Předseda vlády (prozatím vč. řízení resortů zahraničních věcí,	Benjamin Netanjahu	Likud

komunikací, regionální spolupráce a zdravotnictví)		
Místopředseda vlády a ministr vnitra	Silvan Šalom	Likud
Ministr obrany	Moše Ja'alon	Likud
Ministr hospodářství a ministr rozvoje Negevu and Galileje	Arie Deri	Šás
Ministr školství a ministr záležitostí diaspory	Naftali Bennet	Habajt Hajehudi
Ministr financí	Moše Kachlon	Kulanu
Ministr dopravy a ministr pro zpravodajské služby	Jisrael Katz	Likud
Ministryně spravedlnosti	Ajelet Šaked	Habajt Hajehudi
Ministr vědy, technologie a vesmíru	Dany Danon	Likud
Ministr energetiky a vodních zdrojů	Juval Steinitz	Likud
Ministr zemědělství a rozvoje venkova	Uri Ariel	Habajt Hajehudi
Ministr stavebnictví	Joav Galant	Kulanu
Ministr životního prostředí	Avi Gabaj	Kulanu
Ministr pro cestovní ruch a ministr vnitřní bezpečnosti	Jariv Levin	Likud
Ministr absorpce imigrantů a ministr strategických záležitostí	Zeev Elkin	Likud
Ministryně pro záležitosti seniorů a ministryně pro genderovou rovnost	Gila Gamliel	Likud
Ministr pro náboženské záležitosti	David Azulaj	Šás
Ministr sociálních služeb	Chaim Katz	Likud

Ministryně kultury a sportu	Miri Regev	Likud
Ministr bez portfeje	Benjamin Begin	Likud
Ministr bez portfeje	Ofir Akunis	Likud

Pozn.: Jména ministrů jsou uvedena v české transkripci

1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Obyvatelstvo:

- počet obyvatel 8,32 mil. (odhad Central Bureau of Statistics z února 2015)
- hustota obyvatelstva 377/km²
- podíl ekonomicky činného obyvatelstva: 57,5% obyvatel nad 15 let
- přirozený přírůstek v r. 2014 (odhad): 2,2%
- gramotnost: 95,4 % (muži 97,3%, ženy 93,6%)

Věková struktura:

- 0 –14 let 26,1%
- 15 –64 let 64,2%
- nad 65 let 9,7%

Očekávaná průměrná délka života:

- mužů je 78,7 roků
- žen 82,5 roků

Národnostní složení:

- Židé 75%
- Arabové 21%
- Ostatní 4%

Deklarace nezávislosti ze dne 14.5.1948 zaručuje náboženskou svobodu a rovnoprávnost občanů bez ohledu na vyznání, současně však vyhláší Izrael jako židovský stát. Židovské svátky jsou i svátky státními, dva vrchní rabíni (aškenázského a sefardského směru) patří k vysokým státním představitelům. Většina obyvatel (75%) se hlásí k judaismu různých směrů a různého stupně dodržování náboženských pravidel. Druhou největší skupinou jsou muslimové (17,5%), převážně sunnité. Významné jsou menšiny křesťanů různých denominací (2% populace; 80% z nich je arabské národnosti) a drúzů (1,6%) soustředěných v několika komunitách na severu Izraele.

Úřední jazyky:

- hebrejšťina
- arabšťina

Další běžně užívané jazyky:

- angličťina
- rušťina

1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Izraelská ekonomika rostla v roce 2015 o 2,5 %. Ačkoli se jedná o nejpomalejší růst za posledních 6 let, a to včetně roků 2012 a 2014, které poznamenaly krátké, ale intenzivní ozbrojené konflikty s militantními islamistickými uskupeními z Gazy, mezi zeměmi OECD patří uvedené tempo růstu mezi nadprůměrné.

Na počátku roku izraelská centrální banka i MMF pro 2015 svorně předpovídaly růst přes 3 %. Zatímco v roce 2014 spočívalo těžiště hospodářského růstu ve vývozu, který byl podpořen přechodným - cca. 10-procentním - poklesem kurzu NIS k USD, pod loňský růst HDP se podepsala zejména spotřeba (domácnosti +4,5 %, veřejné instituce +2,8 %). Export zboží a služeb naopak v roce 2015 poklesl o 3,0 %. Barometr ekonomické atraktivity Izraele - objem zahraničních investic, překvapivě v loňském roce rovněž poklesl. Cenová hladina je - tak jako ve většině vyspělých zemí - stabilizovaná. Souvisí to zejména s poklesem ceny energetických surovin. Prakticky nulová inflace, která se za posledních 12 měsíců pohybovala v rozpětí od -0,2 % do -0,8 %, umožňuje (či spíše nutí) Bank of Israel udržovat referenční úrokovou sazbu na úrovni 0,1%.

V kontextu plížící se deflace (předpoklad na první polovinu 2016 je dokonce -0,9 %) vynikají i nadále rostoucí ceny nemovitostí, které ve společnosti způsobují nemalé sociální napětí. Za vysokou cenou izraelských nemovitostí (o cca. 25% oproti kupní síle) vidí MMF - kromě demografických důvodů a nedostatečně tržnímu prostředí ve stavebnictví - především dlouhodobě nízké úrokové sazby.

V oblasti veřejných financí i současná vláda navazuje na pruderní fiskální politiku. Snížení zadluženosti z 66,7 % HDP v prosinci 2014 na 64,9 % v prosinci 2015 bylo odměněno přetrvávající důvěrou věřitelů ve schopnost splácet dlouhodobé závazky, resp. dalším snížením nákladů na obsluhu státního sluhu.

Téměř dokonalý makroekonomický obrázek dokresluje rekordně nízká nezaměstnanost 5,2 % (meziroční pokles o 0,5 %). Průměrná mzda vzrostla v roce 2015 na 9.398 NIS, tj. cca. 58.560 Kč (dle kurzu z ledna 2016). Mezi zeměmi OECD zaujal Izrael poslední místo v počtu osob žijících pod hranici chudoby (21 %, za Mexikem a Tureckem), zatímco Česká republika, i přes výrazně nižší průměrnou mzdu, se společně s Dánskem usadila na místě prvním (6 % obyvatel pod hranici chudoby). Za nelichotivou statistikou je příjmová nerovnost jak mezi nejbohatšími a nejchudšími skupinami, tak i mezi muži a ženami (22 %).

Mezi největší sociálně-ekonomické výzvy, kterým bude vláda Benjamina Netanjahua čelit bezesporu patří větší zapojení ortodoxních a ultraortodoxních Židů (haredim), jejichž podíl na populaci setrvale roste, do ekonomických aktivit. Mezi další sociálně ohrožené skupiny obyvatelstva patří tradičně izraelští Arabové (zejména ženy), beduínské komunity, Falašové (etiopští Židé) a další přistěhovalci zejména z Afriky.

	2011	2012	2013	2014
HDP (mld.USD)*	235 272	252 357	266 949	276 556
HDP/obyvatele. (USD)**	30 174	31 451	32 661	34 113
Růst HDP (%)	4,3	3	2,7	2,8
Nezaměstnanost (%)	6,8	7	5,8	5,7
Inflace (%)	2,2	1,6	1,8	-0,2

Konečná data o růstu HDP v roce 2014 musela překvapit i největší optimisty. Stagnace ekonomických aktivit ve třetím kvartálu (+0,3%) vystřídal v posledním loňském čtvrtletí fenomenální růst o 7%. Ve srovnání s rokem 2013 vzrostla izraelská ekonomika o solidních 2,8% na 1,09 bln. NIS (cca. 278 mld. USD) – výkonnost hospodářství poprvé překonala magickou hranici bilionu šekelů. Rostoucí spotřebitelskou důvěru nejlépe ilustruje prodej automobilů, který v posledních třech měsících roku 2014 vzrostl meziročně o více než 75%. Zboží dlouhodobé spotřeby, jako např. lednice, pračky a televize, se prodalo o 22% více, než ve stejném období před rokem. V prvních dvou měsících letošního roku zůstává růstový trend nezměněn, o čem svědčí i informace o prodeji nových bytů (5.241 jednotek, neboli meziročně více o 24%).

Očekávaný vývoj v roce 2015

Jak již bylo řečeno, izraelská ekonomika si vede velmi dobře. Solidní růst vykazovala i v letech 2010 až 2013, kdy ekonomiky hlavních obchodních partnerů v lepším případě stagnovaly. Robustní makrodata za poslední čtvrtletí roku 2014 podpořila optimistická očekávání centrální banky (růst HDP přes 3,5%) pro letošní rok. Hlavní makroekonomickou výzvou, před kterou koaliční vláda v roce 2015 stojí, je snížení rozpočtového schodku, který by dle sporadických výtek centrální banka neměl přesáhnout 3% HDP, ale aktuální situace a předložený rozpočet pro rok 2015 naznačují, že tomu tak nebude.

Radikální změny, kterými během posledních tří let prošla řada blízkovýchodních zemí (sousedy Státu Izrael z toho nevyjímaje), vyvolávají u některých komentátorů a analytiků příležitostné obavy z možných negativních dopadů na Izrael, konsekvantně pak i jeho ekonomiku. Zkušenosti posledních let nicméně jasně ukazují, že hospodářský růst je stavem a intenzitou okolních konfliktů či izraelsko-palestinského konfliktu a turbulencemi na Palestinských autonomních územích ovlivňován jen minimálně, lokální konflikty (vč. operace Ochranné ostří v létě 2014) se negativně odrážejí především a pouze na příjmech z cestovního ruchu.

Patrně nejakcentovanějším politickým rizikem nadcházející období je možný - byť nepravděpodobný - přímý střet s Íránem, jehož nukleární program je Izraelci vnímán jako existenční hrozba. Čelní vládní činitelé mnohokrát akcentovali, že Izrael nedopustí, aby se Íránská islámská republika stala jadernou velmocí, explicitně přitom nevylučují i možnost preventivního vojenského zásahu. Scénář budoucího vývoje je nicméně velmi těžko predikovatelný.

V ekonomické oblasti bude vláda pokračovat v investicích do infrastrukturních projektů (především pak výstavba nových železničních a silničních tras). Lze předpokládat, že postupně budou prosazovány kroky namířené proti přílišné koncentraci v některých sektorech, řada z nich má oligopolní či dokonce monopolní podobu, což je předmětem čím dál tím častější kritiky veřejnosti i odborných kruhů. Do budoucna by se tak mohly mj. otevírat nové příležitosti pro zahraniční exportéry.

V roce 2013 byla zahájena komerční těžba z plynového pole Tamar (cca 90 km západně od Haify). Již v roce 2014 se těžba zemního plynu podílela na ekonomickém růstu z 0,3% a m.j. tak zcela vykompenzovala finanční náklady na loňský konflikt s Hamásem. Značné zásoby zemního plynu (odhadem třicetileté, pokud Izrael nebude plyn exportovat) mohou zemi učinit do značné míry energeticky nezávislou. V případě prodeje plynu do zahraničí (kromě pole Tamar bude v horizontu několika let zahájena těžba rovněž v přibližně dvakrát tak velkém nalezišti Levjatan) se naopak může výrazně posílit geopolitické postavení Izraele. Vedle příjemných starostí musí kabinet postupovat i obezřetně a nedopustit, aby se příjmy z plynu příliš rychle „rozpuštěli“ v domácí ekonomice. To by mohlo vést k posílení domácí měny a konsekvantně negativním způsobem poznamenat domácí exportéry.

1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Dne 8. 10.2014 schválila izraelská vláda návrh státního rozpočtu pro rok 2015 ve výši 324 mld. NIS. Státní rozpočet předpokládá rozdíl mezi příjmy a výdaji ve výši 11 mld. NIS, neboli 3,4% (oproti původně plánovanému schodku 2,4%). Ministerstvo obrany dostane přidáno 6 mld. NIS. Nad tento rámec bude letošní armádní rozpočet dodatečně navýšen o (až) 8 mld. NIS. Polepšilo si i ministerstvo školství (+ 1,8 mld. NIS), ministerstvo pro vnitřní bezpečnost (+ 1 mld. NIS), ministerstvo zdravotnictví (+ 2,8 mld. NIS) a ministerstvo sociálních věcí (+ 1 mld. NIS, a to zejména na mimořádné kompenzace přeživším holocaustu). Sazba DPH zůstává - i přes doporučení centrální banky zajistit si dodatečné rozpočtové zdroje ve výši 18 mld. NIS zvýšením daňového zatížení - nezměněna. Vláda se naopak rozhodla přehodnotit plánované zdanění uhlí a zemního plynu. Ministr energetiky a vodních zdrojů již

vládě doporučil snížení regulovaných cen elektřiny o 10% od ledna 2015. Byl rovněž odsouhlasen návrh ministra financí o zavedení nulové sazby DPH na koupi startovacích bytů.

Vládní výdaje (v mil. NIS a běžných cenách)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Obecné veřejné služby	42 445	43 267	42 469	47 060	47 186
Obrana	52 272	54 614	56 999	60 302	62 474
Policie a jiné složky civilní ochrany	12 939	13 966	14 664	15 762	16 850
Hospodářské záležitosti	20 910	21 177	22 894	25 021	29 341
Ochrana životního prostředí	4 456	5 161	5 237	5 551	6 403
Podpora bydlení	3 800	3 022	3 965	4 571	4 600
Zdravotnictví	40 751	44 210	46 637	50 217	52 797
Kultúra a náboženské vyznání	11 594	12 971	14 107	14 964	16 055
Vzdělání	50 449	54 576	58 469	64 002	70 756
Sociální sektor	92 496	95 764	100 057	108 540	115 358
Celkem	332 110	348 729	365 499	395 989	421 819

Zdroj: Central Bureau of Statistics

V návaznosti na vyšší rozpočtový schodek vláda v říjnu 2014 rozhodla o nejrozsáhlejší privatizaci za poslední dekádu. Privatizace prostřednictvím emise na hlavním akciovém trhu bude probíhat v období příštích tří let. V první etapě bude prodej zahrnovat společnosti Izraelské plynovody, přístav v Ašdodu, Izraelskou poštu, Izraelský vojenský průmysl (Israel Military Industries) a několik menších firem. Do druhé etapy rozhodla vláda o privatizaci Izraelských železnic, vodárenské firmy Mekorot, přístavu v Haifě a Izraelského leteckého a vesmírného průmyslu (Israel Aerospace Industries). Ve třetí etapě by měly být privatizovány zbrojařská firma Rafael a dominantní energetická společnost - Israel Electric Corporation. Přístavy a zbrojařské firmy budou prodány ve veřejné soutěži mimo akciové trhy. Izraelská vláda si za cíl klade mimo jiné také vytvoření nového mechanismu, který by umožnil méně politizovanou volbu členů dozorčích rad. Mimořádné příjmy státního rozpočtu (v odhadované výši 4,5 mld. USD) budou použity na financování podpory bydlení pro mladé rodiny a na obsluhu státního dluhu, resp. jeho snížení.

1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Běžný účet platební bilance je počínaje rokem 2003 z izraelského pohledu kladný. Obecně pak platí, že záporné saldo zahraničního obchodu je vykompenzováno přebytkem na účtu služeb. Izrael je příjemcem pravidelných dávek americké vojenské pomoci. Na základě tzv. Druhého desetiletého plánu schváleného v roce 2007 poskytnou Spojené státy Izraeli v následné dekádě úhrnem 30 mld. USD. Bez výše uvedeného by financování masivního vojenského rozpočtu nebylo myslitelné, byť nelze pominout, že část poskytnutých prostředků se USA vrací zpět formou povinných nákupů americké vojenské techniky a dalšího vojenského materiálu.

Platební bilance (v mil. USD)

	2014	2013	2012	2011
Běžný účet				
Příjmy	117 151	114 715	110 355	109 790
Výdaje	108 067	107 105	108 826	106 397
Bilance	9 084	7 609	1 529	3 392
Kapitálový účet				
Bilance	2 518	1 637	689	1 258
Celkem běžný + kapitálový účet	11 557	8 519	2 778	5 157
Finanční účet				
Investice v zahraničí	24 652	22 342	8 311	17 793
Investice v Izraeli	9 498	12 411	1 121	5 383
Celkem finanční transakce	15 154	9 932	7 190	12 410

Celková zadluženost izraelské vlády jinak pokračovala v roce 2014 v poklesu na aktuálních (31.12.2014) 61,1% HDP. Není to nicméně dáno nižší mírou zadlužení (716 mld. NIS v roce 2014, vs. 696 mld. NIS o rok dříve), ale pomalejším zadlužováním, nežli byl v předmětném období růst HDP. Pro srovnání, ještě v roce 2008 dosahoval veřejný dluh úrovně 82% HDP. Zahraniční dluh se k HDP zmenšil z 57% v roce 2005 na 35% k 31.12.2014. Izraelská centrální banka apeluje na vládu, aby do roku 2020 snížila zadluženost na udržitelných 60% HDP. Faktem je, že průměrná výše celkového vládního dluhu u členských zemí OECD je v současnosti 94%, v eurozóně 108% a ve Spojených státech 106%. I přesto je Izrael nucen dle bývalého guvernéra Stanley Fischera platit věřitelům zhruba dvojnásobní rizikovou premií

oproti srovnatelným zemím. Náklady na obsluhu státního dluhu dosáhnou v letošním roce 40 mld. NIS, tj. ekvivalent 2/3 nákladů na obranu.

	Veřejný dluh k HDP	Zahraněční zadluženost k HDP
2014	67,50 %	34,90 %
2013	67,60 %	31,60 %
2012	68,30 %	36,70 %
2011	69,60 %	43,60 %
2010	71,00 %	43,90 %
2009	74,90 %	44,00 %
2008	72,50 %	44,40 %
2007	73,90 %	48,90 %
2006	81,00 %	55,20 %
2005	88,90 %	56,80 %

1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Hlavní bankovní skupiny:

- Bank Hapoalim Ltd.
- Bank Leumi Ltd.
- United Mizrahi Bank Ltd.
- Israel Discount Bank Ltd.
- First International Bank of Israel Ltd.

Největší pojišťovny:

- Clalit Insurance
- Migdal Holding
- Israel Phoenix
- Harel Insurance Investments
- Menorah

Postavení finančních institucí v izraelském hospodářství ilustruje celkový žebříček ekonomicky nejsilnějších firem sestavený počátkem roku 2012 agenturou Dun&Bradstreet Israel. Ten přisuzuje Bance Hapoalim (výnosy 13 mld. šekelů, více než 13 tis. zaměstnanců) druhé místo hned za farmaceutickým gigantom Teva. Banka Leumi (výnosy v roce 2008 přes 10 mld. šekelů, více než 11 tisíc zaměstnanců) je v tomto žebříčku firem na pátém místě. Pojišťovna Clalit je mezi všemi izraelskými společnostmi na sedmém místě.

Fungování bankovního a pojišťovacího sektoru

Izraelský bankovní systém lze označit za moderní a rozvinutý. Jádrem systému je koncentrováno okolo omezeného počtu bankovních skupin pod dohledem centrální [Bank of Israel](#) založené v roce 1952, která ze zákona plní standardní funkce bankovního dozoru, zpravuje devizové rezervy, vydává mince a bankovky. Je zcela nezávislá na vládě, guvernér banky slouží i jako kabinetní poradce.

Izraelské banky bývají právem kritizovány pro svoji obchodní politiku, která klienty nemotivuje k ukládání depozit. Úrokové sazby jsou nízké až zanedbatelné a poplatky spojené se správou účtů a bankovními transakcemi naopak značně vysoké (dle některých průzkumů nejvyšší na světě) a nepřehledné. Poplatky tvoří tři čtvrtiny provozních příjmů bank. Navíc na rozdíl od vyspělých zemí nejsou vklady v izraelských bankách ze zákona pojištěny proti defraudaci resp. úpadku banky. Banky se pojišťují v omezeném rozsahu samy a důsledky případných úpadků řeší izraelský stát ad hoc. Díky snaze státu o udržení stability systému se ovšem klienti odškodnění zatím vždy domohli.

Izraelské banky získávají asi dvě třetiny svých příjmů od privátní klientely, zatímco podnikatelská sféra se těší výhodnější poplatkové a úrokové politice. To odráží tvrdší konkurenci v úsilí udržet si podnikatelskou klientelu. V Izraeli je asi 50 bankovních organizací (20 komerčních bank, obchodní, hypoteční a investiční banky a další specializované finanční instituce). Dvě největší bankovní skupiny, Bank Hapoalim a Bank Leumi kontrolují po jedné třetině trhu, o zbylou třetinu se dělí tři středně velké banky a malé banky specializované na určitý segment klientely. Tato výrazná koncentrace je důsledkem opatření přijatých po krizi v roce 1983, kdy stát odkoupil akcie největších bank. Později byly privatizovány banky Hapoalim, United Mizrahi a zčásti Leumi, akciové podíly dalších bank byly zčásti umístěny na burze. V roce 2004 vlastnil stát dosud 40 % podíl Bank Leumi a 56 % Discount, následně v letech 2005-2006 byly tyto podíly privatizovány.

Vysoký stupeň koncentrace kapitálu v rukou největších bank je činí velmi mocnými hráči v izraelské ekonomice i politice. Alespoň částečné oslabení jejich ekonomické moci přinesl zákon platný od počátku 2006 nařizující oddělení bank od finančních trhů, konkrétně zakazující vlastnictví či řízení investičních fondů a portfolií. Přestože je působení zahraničních bank v Izraeli povoleno, jejich přítomnost zůstává velmi omezená. Jedním z hlavních důvodů nezájmu o zřizování poboček je malý potenciál trhu maloobchodního bankovníctví. Zahraniční banky navíc nepotřebují k poskytování služeb velkým zákazníkům přímou přítomnost v teritoriu v podobě pobočkové sítě. Menší síť poboček si v Izraeli zřídila Citibank, HSBC a Deutsche Bank.

V oblasti pojišťovníctví existuje podobná koncentrace jako v bankovním sektoru. Pět největších skupin kontroluje asi 80% trhu. Pojišťovníctví je regulováno představitel MF Izraele, tzv. "Commissioner of Insurance".

Devizový trh je liberalizován a kapitálové trhy plně otevřeny zahraničnímu kapitálu. Akciové a derivátové trhy fungují dobře, peněžní a dluhopisové trhy se stále rozvíjí. Nedostatečná kapacita kapitálového trhu je způsobena dosud omezeným působením penzijních a zaměstnaneckých fondů, které investují zásadně do vládních dluhopisů. Jako jeden z důsledků tohoto stavu se uvádí též fakt, že je obtížná privatizace velkých státních podniků prostřednictvím burzy.

Vybrané finanční instituce:

- english.leumi.co.il Banka Leumi
- www.bankhapoalim.com Banka Hapoalim
- www.mizrahi.co.il Banka United Mizrahi
- www.discount-bank.co.il Banka Discount
- www.fibi.co.il Banka First International
- www.mercantile.co.il Banka Mercantile
- www.migdal.co.il Pojišťovna Migdal
- www.harel-group.co.il Pojišťovna Harel
- www.tase.co.il Burza cenných papírů

1.7. Daňový systém

Izraelský daňový systém tvoří 6 základních skupin daní - daně z příjmu a ze zisku, daně a poplatky uvalené na zboží a služby, daně z majetku, dovozní daně, pojištění a místní daně. Téměř na všechny daně se vztahují určité úlevy a výjimky - bližší informace lze získat na internetové stránce izraelského ministerstva financí (viz závěr této kapitoly).

Přehled daňové struktury Státu Izrael

I. Daně z příjmu a ze zisku

I.1. Daně z příjmu

I.1.1. Daň z příjmů fyzických osob (Personal Income Tax)

- daň se vybírá z příjmů plynoucích z aktivit v Izraeli
- progresivní daňová sazba ve výši 26,7 – 50 % se aplikuje na příjmy z mezd a platů a ze samostatné výdělečné činnosti, existuje možnost uplatnění různých odčitatelných položek
- charakter daně mají též příspěvky národního pojištění, které pokrývají též zdravotní pojištění; jejich sazba činí 14,2 %
- kapitálové příjmy fyzických osob se zdaňují podle stejných principů jako v případě právnických osob - viz I.2.

I.1.2. Daň z příjmů právnických osob (Corporate Income Tax)

- daň se vybírá z příjmů plynoucích z aktivit v Izraeli po odečtení příslušných nákladů dle mezinárodně uznávaných účetních principů
- standardně je aplikována sazba 26 %, u finančních institucí 45,3 %
- základ daně se snižuje podle složitého algoritmu v závislosti na inflaci v daném období tak, aby bylo minimalizováno zdanění fiktivních příjmů vzešlých z inflačního zvýšení hodnoty aktiv; na společnosti schválené podle Zákona o podpoře investic je aplikována sazba 25 %, resp. 10 – 20 % u firem vlastněných zahraničními subjekty dle výše podílu na kapitálu (musí přesahovat 49%), popř. se na ně vztahují daňové prázdliny pro nerozdělený zisk po dobu 2, 6 nebo 10 let dle lokality investice (prioritní rozvojové zóny)
- schválené společnosti mohou také využít možnosti zrychlených odpisů.

I.2. Daně z kapitálových zisků

I.2.1. Daň z dividend

- dividendy vyplácené izraelským fyzickým osobám a všem zahraničním příjemcům se zdaňují u zdroje sazbou 25 %, pokud příslušná mezistátní smlouva nestanoví pro zahraniční subjekty jinak (pro české firmy platí 5 % sazba daně v případě alespoň 15 % podílu na kapitálu izraelského plátce)
- dividendy vyplácené mezi izraelskými společnostmi jsou ze zdanění vyjmuty
- dividendy vyplácené všem kategoriím příjemců ze zisku schválených společností (viz I.1.2.) se zdaňují u zdroje sazbou 15 %
- sazba pro tzv. smíšené fondy činí 12 %, pro zahraniční cenné papíry v jejich případě 24 %.

I.2.2. Daň z výnosu kapitálového majetku (Capital Gains Tax)

- daň z příjmů z prodeje obchodních aktiv, nemovitostí (i zahraničních) a kapitálových investic (obchodních podílů) činí 25 %
- zdaňování výnosů z cenných papírů: výnosy z cenných papírů (akcií a dluhopisů) kotovaných na telavivské burze a cenných papírů izraelských společností kotovaných na zahraničních burzách se zdaňují jednotnou sazbou ve výši 15 %, stejně zdaňují izraelští rezidenti i zahraniční cenné papíry obchodované na zahraničních burzách
- příjmy z prodeje nemovitostí v zahraničí se zdaňují sazbou ve výši 25 %

- daň z výnosů z finančních investic v národní měně (NIS - depozita, obligace) je vybírána ve výši 10 %, finanční investice v cizích měnách nejsou daní zatíženy vůbec
- daň z výnosů otevřených investičních fondů coby právnických osob pokrývá daňovou povinnost podílníků a prodej podílů individuálních investorů již není daní zatížen.

I.2.3. Daň z úrokových příjmů

- přijaté úroky se u společností daní v zásadě společně s ostatními příjmy z podnikatelské činnosti, u zahraničních subjektů se uplatňuje srážková daň 25 %, nestanoví-li příslušná mezinárodní smlouva nižší sazbu.

I.2.4. Ostatní kapitálové příjmy

- úroky z bankovních depozit a spořicíh účtů rezidentů včetně zahraničních měn a účtů vedených v zahraničí jsou nově zdaňovány sazbou 15 %.

II. Daně a poplatky uvalené na zboží a služby

II.1. Spotřební daň (Purchase Tax)

- je placena výrobcem nebo dovozcem u některých kategorií spotřebního zboží, surovin a polotovarů;
- 5 až 95 % z velkoobchodní ceny včetně případných cel.

II.2. DPH (VAT)

- nejkomplexnější nepřímá daň postihující většinu obchodních transakcí včetně služeb, pronájmu a dovozu;
- 18 % z finální prodejní ceny, odvedená daň se podobně jako v ČR snižuje o DPH zaplacenou při nákupu vstupů.

II.3. Zvláštní daně z objemu mezd (Payroll Taxes) nahrazující DPH

II.3.1. Finanční instituce platí

- 18 % daň z objemu mezd, není možné ji kompenzovat s daní zaplacenou na vstupu;
- zaplacená daň se však uplatňuje jako nákladová položka snižující základ pro zvláštní sazbu daně ze zisku (viz I.1.2.).

II.3.2. Státní a místní úřady, sdružení a jiné neziskové organizace platí

- 8,5 % daň z objemu mezd nahrazuje VAT, není však možné ji kompenzovat s daní zaplacenou na vstupu;
- 4 % zaměstnavatelská daň z objemu vyplacených mezd (Employer`s Tax).

II.4. Spotřební/akcizní daně (Excise Taxes)

- akcizní daně se uvalují na tabákové výrobky, cement a paliva;
- sazba u paliv je 60,- až 1.680,- NIS za každých 1.000 litrů (podle druhu).

II.5. Kolkovné (Stamp Tax)

- 0,4 – 3 % z hodnoty různých dokumentů (smluv, cenných papírů atd.).

III. Daně z majetku (Taxes on Property)

III.1. Daň z prodeje půdy (Land Sales Tax)

- 2,5 % z hodnoty transakce při prodeji pozemku - nahrazuje dříve vybíranou daň uvalenou na nevyužívanou nezemědělskou půdu.

III.2. Daň z nákupu nemovitostí (Acquisition Tax)

- 0,5 – 4,75 % z nákupní ceny obytných nemovitostí, jinak 4,75 %;
- uplatňuje se i při převodu podílu na společnosti, jejíž jedinou majetkovou podstatou je nemovitost.

III.3. Daň ze zhodnocení pozemku/stavby (Improvement Tax)

- daň ze zhodnocení pozemku či stavby v důsledku změny územního plánu nebo vydání stavebního povolení ve výši 50 % reálného zvýšení ceny.

III.4. Daň ze zhodnocení nemovitosti (Property Appreciation Tax)

- 45 % z rozdílu prodejní a kupní ceny při prodeji nemovitosti.

III.5. Daň z nájemného

- vybrané nájemné z bytových prostor přesahující měsíční částku 7.000 NIS se zdaňuje sazbou 10 %.

IV. Dovozní daně

IV.1. Clo

- základem pro výpočet je CIF cena dovozu;
- sazby jsou uvedeny v celním sazebníku;
- clo není českým exportérům na izraelský trh v souladu s asociační dohodou mezi Evropskou unií, jejími členskými státy a Státem Izrael vyměřováno.

IV.2. Spotřební daň uvalená na dovozy (Purchase Tax on Imports)

- 0 – 95 % ze součtu CIF ceny dovozu a cla vynásobeného příslušným koeficientem navýšení základu pro výpočet daně (tama); jednotlivé sazby daně a koeficienty navýšení jsou uvedeny v celním sazebníku.

IV.3. DPH (VAT)

- 18 % jako u domácího zboží a služeb.

V. Pojištění

- sociální pojištění (National Insurance Contribution) z příjmů fyzických osob - asi 5 % z vyplácených mezd.

VI. Místní daň (Arnona)

- municipální/místní daň (tzv. arnona) se vypočítává z užitné plochy nemovitostí a slouží k financování provozu místních úřadů i komunálních služeb (např. odvoz odpadů).

Daňová problematika: [Ministerstvo financí Státu Izrael](#)

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. [Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo](#)
- 2.2. [Teritoriální struktura – postavení v \(k\) EU](#)
- 2.3. [Komoditní struktura](#)
- 2.4. [Zóny volného obchodu \(VT parky, investiční zóny\)](#)
- 2.5. [Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu \(odvětvová a teritoriální struktura\)](#)
- 2.6. [Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu \(omezení, pobídky pro investory\)](#)

Pro Izrael, stát s relativně malým objemem ekonomiky a limitovaným domácím trhem, je zahraniční obchod rozhodujícím činitelem pro fungování ekonomiky, pro jeho růst. Výrazným specifikem přitom je, že izraelské firmy nemohou vyvážet do zemí regionu (výjimku - i tak s velkými omezeními - představují Egypt a Jordánsko), neboť s většinou blízkovýchodních zemí nemá Stát Izrael navázány diplomatické styky. Izraelští exportéři/importéři jsou tak tradičně navyklí obchodovat se zeměmi daleko za horizontem bezprostředního geografického sousedství (USA, Asie, EU). Obchodní bilance z izraelského pohledu je tradičně deficitní, z pohledu platební bilance je tato nerovnost vyvážena pozitivním saldem plynoucím z běžných transferů.

Spojené státy americké jsou po Evropské unii nejvýznamnějším obchodním partnerem Izraele (objem bilaterálního obchodu přesahuje 38 mld. USD). Jsou rovněž hlavním zdrojem přílivu investic do Izraele. K plnému pochopení ekonomicko-strategického partnerství mezi oběma zeměmi je důležité rozumět těžko kvantifikovatelným ekonomickým a ideologickým vazbám. Americká židovská komunita (počtem téměř srovnatelná s židovskou populací v Izraeli) má velký podíl jak na úspěchu izraelských vývozců ve Spojených státech, tak i na zájmu Wall Streetu o izraelské technologické firmy.

Pozn.: Izrael je kolébkou obchodu s diamanty, které se hojně dovážejí (zejména z Belgie) a po následném opracování opětovně vyvážejí (zejména do Belgie). Obchodní bilance je tímto specifickým pohybem značně zatížena, zkreslena, izraelská přidaná hodnota je malá, objemy obchodované s ohledem na obecně vysokou cenu diamantů velmi vysoké. Izraelské statistiky jsou tak v důsledku běžně publikovány ve dvou verzích: jedna obchod diamanty zahrnuje, druhá je od něj „očistěna“. V následných dvou kapitolách pracujeme výlučně s daty, která obchod diamanty nezohledňují (v místním žargonu se používá termín „trade balance, diamonds excluded“).

Další ve statistikách nezachycenou vývozní komponentou (přinejmenším v její plné výši), která je pro izraelskou ekonomiku neméně důležitá, jsou vývozy zbrojního materiálu. Je všeobecně rozpoznáným faktem, že obranný průmysl, jenž patří k absolutní světové špičce, představuje hybnou sílu nejen izraelských vývozců, nýbrž ekonomiky jako takové. Výši předmětných exportů (tak jako v případě jiných zemí) však oficiální statistiky nezahrnují.

2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Celkový izraelský vývoz vzrostl v roce 2014 o 2,3% na 247 mld. NIS. Hodnota dováženého zboží ve stejném období meziročně poklesla o 0,5% na 259 mld. NIS. Obchodní deficit dosáhl necelých 12 mld. NIS. V objemu izraelského průmyslového vývozu v roce 2014 výrazně převažovaly výrobky high-tech (42%) a mid-tech (37%). Podíl vyvezeného zboží s nižší přidanou hodnotou dlouhodobě klesá. Mezi obchodními partnery převažuje EU (30%) a Spojené státy (19%). Podíl asijských zemí (24%) dlouhodobě stoupá, i když o poznání pomaleji, než by naznačovalo obecné povědomí. Čína do několika let bezpochyby překoná dosavadní „dovozní jedničku“ Spojené Státy, ale Německo je v těsném závěsu a dokonce i Nizozemsko či Itálie vyvezou do Izraele cca. polovinu hodnoty celkového čínského exportu. Na straně vývozu byla i v roce 2014 pozice Spojených států (26%, tj. v roce 2014 nárůst o 5,1%) neotřesitelná. Do v pořadí druhé Velké Británie izraelské firmy vyvezou zboží cca. v třetinové hodnotě.

Obchodní bilance 2010–2014 (v mld. USD, bez lodí, letadel a diamantů)

	2014	2013	2012	2011	2010
Vývoz	47,9	47,5	46,6	42	36,3
Dovoz	62,5	62,2	62,7	50,7	42
Obrat	110,4	110,6	109,3	92,7	78,3
Saldo	-14,6	-14,7	-16,1	-8,7	-5,7

2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

	Dovoz do Izraele (mil. USD)				Vývoz z Izraele (mil. USD)			
	I - II 2015	I - II 2014	2014	2013	I - II 2015	I - II 2014	2014	2013
Německo	603,5	787,2	4 643,9	4 662,8	220,8	246,6	1 655,8	1 720,5
Itálie	357,6	420,7	2 767,8	2 681,9	275,5	264,0	1 087,4	1 111,7
Nizozemsko	373,9	372,8	2 418,7	2 718,4	360,9	415,4	2 487,8	2 094,6
Velká Británie	316,2	366,1	2 298,4	2 035,0	844,4	912,1	3 539,8	3 378,0
Belgie	239,5	234,6	1 627,5	1 455,4	93,6	133,4	673,4	736,8
Francie	223,0	256,9	1 547,8	1 535,8	208,3	273,4	1 415,6	1 326,7
Španělsko	161,4	201,5	1 416,2	1 377,3	126,9	175,6	1 046,0	1 231,3
Irsko	194,0	148,0	838,0	935,2	16,0	18,4	99,5	154,1
Česká republika	52,2	113,1	607,0	534,7	22,2	24,9	164,6	145,9
Švédsko	65,2	83,5	521,4	636,2	28,4	31,0	182,4	165,3
Rakousko	52,5	57,9	412,8	335,2	12,6	14,8	91,6	85,5
Kypr	91,6	108,2	391,8	462,6	36,8	139,8	947,6	1 125,4
Maďarsko	32,1	48,5	304,6	272,6	17,2	31,7	168,3	160,8

Finsko	43,1	43,8	285,3	285,1	10,7	19,2	121,7	120,5
Dánsko	33,9	42,9	252,5	280,3	12,0	16,6	89,9	89,2
Polsko	35,7	42,6	244,6	237,8	34,7	44,8	244,7	214,2
Řecko	29,6	33,9	228,5	201,2	34,2	53,0	445,8	252,2
Lucembursko	28,9	31,2	223,2	242,3	2,6	2,2	22,0	20,0
Slovensko	39,9	23,6	207,4	111,5	1,9	2,3	20,4	17,1
Rumunsko	25,7	25,9	168,0	163,9	15,1	24,7	114,2	112,3
Slovinsko	13,2	34,8	157,3	167,5	66,1	38,8	147,5	142,9
Portugalsko	14,8	17,3	106,2	120,7	16,7	21,2	160,1	122,2
Bulharsko	10,3	8,6	62,1	62,2	15,3	41,8	128,7	53,7
Lotyšsko	5,4	3,6	33,8	31,7	7,2	8,1	49,9	60,2
Chorvatsko	6,1	4,8	31,3	22,5	1,6	4,0	21,4	20,9
Malta	2,8	7,5	27,2	17,3	13,3	0,7	188,2	364,6
Litva	5,0	4,5	23,4	26,9	5,6	12,3	51,6	43,5
Estonsko	1,7	2,5	15,3	15,1	3,1	3,7	16,7	17,7
Evropská unie celkem	3 058,8	3 526,5	21 862,0	21 629,1	2 503,7	2 974,5	15 382,6	15 087,8
Švýcarsko	580,6	504,7	3 941,0	3 040,1	36,6	50,3	259,1	208,6
Norsko	20,9	19,2	148,6	129,9	9,7	14,6	70,0	68,9
Island	0,7	1,2	27,9	4,9	1,3	0,3	3,6	2,0
ESVO	602,2	525,1	4 117,5	3 174,9	47,6	65,2	332,7	279,5
Turecko	356,0	470,6	2 680,6	2 353,7	232,0	429,3	2 749,5	2 507,9

Ruská federace	16,5	17,0	129,1	171,6	112,4	184,0	958,2	1 011,4
Ukrajina	10,9	21,2	106,8	172,0	27,2	25,8	296,4	351,3
Bělorusko	0,3	0,7	4,6	4,6	2,7	5,8	35,1	44,3
Makedonie	0,6	0,3	2,4	1,9	0,6	0,6	4,7	8,6
Bosna a Hercegovina	0,3	0,5	1,7	2,3	0,1	0,1	1,3	1,6
Moldavsko	0,3	0,3	1,7	2,1	0,6	1,4	45,1	124,7
Gibraltar	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	17,6	17,9	165,8
Ostatní evropské země	386,6	513,3	2 943,9	2 726,4	378,3	669,4	4 139,1	4 253,4
Evropa celkem	4 047,6	4 564,9	28 923,4	27 530,4	2 929,6	3 709,1	19 854,4	19 620,7
Svět celkem	8 493,7	10 728,8	63 008,7	62 985,7	7 551,8	8 187,6	48 453,3	47 770,8

Nejvýznamnějším obchodním partnerem byla v roce 2014 Evropská unie (33%). I přes rostoucí obchodní výměnu (relativní) pozice Spojených států dlouhodobě stagnuje (16% v roce 2014). Stoupá důležitost Turecka (z 3,2% v roce 2012 na 4,9% v roce 2014), které se objemem obchodní výměny dotahuje na Německo a Velkou Británii.

	Dovoz do Izraele (mil. USD)				Vývoz z Izraele (mil. USD)			
	I - II 2015	I - II 2014	2014	2013	I - II 2015	I - II 2014	2014	2013
Asie	2 037,6	2 308,6	13 779,5	12 875,5	1 638,4	1 720,0	9 915,7	9 886,1
Čína	936,6	1 023,5	5 952,6	5 647,0	360,7	473,5	2 570,4	2 580,6
Jižní Korea	172,1	219,4	1 357,2	1 513,0	104,8	94,9	618,4	592,0
Japonsko	141,8	212,1	1 250,5	1 082,5	102,4	107,1	741,1	670,9
Hong Kong	184,0	176,3	1 117,8	957,2	95,5	105,7	587,7	546,1

Indie	129,6	177,3	1 024,0	827,6	307,5	114,4	1 076,2	1 051,4
Tchaj-wan	120,0	123,3	793,7	800,1	61,9	123,4	533,6	714,0
Singapur	105,5	126,3	711,0	733,8	54,6	106,1	573,1	731,2
Thajsko	90,1	85,9	523,4	425,5	53,7	35,9	218,1	267,4
Vietnam	50,0	41,9	380,0	294,1	221,5	43,8	668,5	678,1
Jordánsko	65,7	68,0	378,1	266,5	18,3	16,5	107,3	98,5
Filipíny	10,9	15,2	84,4	92,7	10,6	15,8	92,6	99,3
Indonésie	8,3	13,1	68,6	91,5	2,6	7,6	26,8	24,8
Malajsie	2,9	11,1	52,0	72,9	180,6	285,5	1 375,1	1 457,1
Ostatní země	20,1	15,2	86,2	71,1	63,7	189,8	726,8	374,7
Afrika	46,3	63,5	329,4	292,2	150,9	188,3	1 293,9	1 348,2
Etiopie	15,1	21,9	89,9	69,6	4,1	1,1	10,5	10,0
Jižní Afrika	9,3	14,7	87,3	82,8	38,9	41,3	246,0	269,3
Egypt	7,5	11,7	58,3	49,8	11,3	14,7	147,1	119,9
Keňa	1,5	1,9	13,0	12,2	6,4	7,6	61,4	86,1
Botswana	0,0	0,0	0,0	0,0	14,5	37,3	100,1	106,5
Nigérie	1,0	0,1	1,4	2,1	34,0	14,5	94,9	155,1
Ostatní země	11,9	13,2	79,5	75,7	41,7	71,8	633,9	601,3
Amerika	1 349,7	1 422,7	8 893,1	8 723,6	2 271,7	2 103,9	13 662,1	13 388,7
Spojené státy	1 165,7	1 234,4	7 609,7	7 301,6	1 878,8	1 680,0	10 554,4	10 138,2
Kanada	38,2	39,7	363,8	367,4	129,4	91,8	576,6	562,4

Brazílie	25,4	28,4	176,1	206,3	116,6	131,2	913,9	1 037,8
Uruguay	26,0	31,2	160,4	167,7	1,3	2,2	15,8	19,0
Mexiko	17,5	16,9	151,4	140,9	52,3	56,4	462,0	359,9
Argentína	24,0	20,6	137,1	187,1	11,5	17,1	105,3	121,6
Paraguay	19,2	20,3	92,1	111,5	1,2	0,7	5,8	6,4
Chile	14,2	12,3	80,1	63,2	16,8	16,7	117,6	174,6
Panama	8,0	5,8	44,4	42,8	1,5	1,9	21,6	14,8
Kostarika	0,6	0,2	3,2	2,4	7,4	44,2	389,6	456,7
Kolombie	1,8	2,5	15,6	16,3	25,5	20,3	220,2	207,6
Venezuela	1,8	0,0	8,1	0,0	0,6	0,8	15,3	26,2
Ostatní země	7,3	10,4	51,1	116,4	28,8	40,6	264,0	263,5
Austrálie a Oceánie	24,0	29,8	135,0	111,0	77,2	87,7	607,2	598,5
Austrálie	22,9	28,0	123,9	96,9	68,6	78,8	536,2	529,3
Nový Zéland	1,1	1,7	10,6	13,9	7,9	6,7	63,3	60,0
Papua Nová Guinea	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,7	3,1	6,3
Země bez označení	988,5	2 339,3	10 948,3	13 453,0	484,0	378,6	3 120,0	2 928,6
Svět celkem	8 493,7	10 728,8	63 008,7	62 985,7	7 551,8	8 187,6	48 453,3	47 770,8

V Asii (21% obchodní výměny) hrají prim Čína (nárůst ze 7,02% v roce 2012 na 7,7% v roce 2014), Indie, Jižní Korea a - i přes klesající podíl - Japonsko, a to především na straně dovozu. Čína stojí v roce 2014 za takřka 40% asijských vývozu do Izraele, japonský i jihokorejský podíl činí shodně 13%. Do Číny naopak mířila čtvrtina vývozu do Asie, dalšími významnými asijskými dovozci jsou Malajsie a Indie.

2.3. Komoditní struktura

Izraelské vývozy jsou tradičně charakterizovány svojí vysokou přidanou hodnotou, jejich tahouny bývají hi-tech produkty. V roce 2014 připadla přibližně čtvrtina vývozu na farmaceutické produkty (Izrael je sídlem největší generické společnosti Teva Pharmaceuticals). Kolem 30 % představovaly vývozy elektroniky, zejména medicínské, homeland security a výpočetní (v Izraeli se mj. vyrábí mikroprocesory společnosti Intel). Optická zařízení se na exportech podílejí z 8 %, ovoce a zelenina, které byly druhy tahounem nejen exportů, ale ekonomiky jako takové, již jen z necelými 4 %. Zajímavostí je stále vitální textilní průmysl, jeho podíl na vývozech činí 2,5 %.

Na straně dovozu se vymykají strojní zařízení (25 % z celkových dovozů) a automobily. Nadále platí, že Izrael je výrazným dovozcem chemických produktů (10 %), potravin a nápojů (3 %), respektive zemědělských produktů, zejména obilovin (rovněž 3 %). Izrael je jedním ze světových center zpracování diamantů a obchodu s nimi, z praktických důvodů se v běžných statistikách diamanty nevykazují.

2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V rámci Izraele jsou různé - především daňové - výhody poskytovány ve svobodných přístavech (Free Port Zones) v Haifě (Kishon Port), Ašdodu a Eilatu. Vláda Izraele však již během roku 2004 deklarovala omezení těchto výhod a následně v průběhu 2005/2006 začala dříve udělená privilegia rušit zejména v Haifě a Ašdodu. Ministerstvo financí plánuje v roce 2008 zrušit daňové úlevy i v Eilatu s tím, že zůstane výjimka u DPH v oblasti turistiky a stravovacích služeb a tato sazba zůstane nadále nulová.

Izrael má uzavřeny dohody o volném obchodu s USA, EU (jako součást asociační dohody), ESVO/EFTA, Kanadou, Tureckem a Mexikem. Mezi Izraelem a Palestinskou národní správou byla na základě Prozatímních dohod, resp. tzv. Pařížského protokolu o ekonomické spolupráci, vytvořena quasi-celní/měnová unie, která ovšem v důsledku druhé intifády měla ve svém fungování kritické mezery. Izrael má dále uzavřené preferenční obchodní dohody s Jordánskem a řadou dalších zemí - ty ale nespádají do kategorie dohod o volném obchodu.

2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Své pobočky nebo/a výzkumná pracoviště v posledních dvou letech rozšířily nebo úplně nově vybudovaly mnohé nadnárodní korporace. Přesná teritoriální struktura není izraelskými úřady publikována, nicméně z amerických společností jsou to např.: Microsoft, Pratt & Whitney, AOL Time Warner, Intel, IBM, Boeing Enterprises, Cisco Systems, GE, Lucent, 3Com, Hewlett Packard, Merrill Lynch, Motorola a Sun Microsystems. Z nadnárodních firem s evropskými kořeny se v Izraeli prostřednictvím různých vývojových center usídlily Daimler Chrysler, Volvo, Cable & Wireless, Baan, Volkswagen, Deutsche Telekom, L'Oreal, British Telecom, Danone, Ares Sereno a Unilever. Z asijských mamutích podniků jsou ve Státu Izrael přítomny Sony, Samsung Electronics, Daewoo, Nomura, Nissho Iwai, LG Group, Toyo Ink, Hyundai, Acer Computers, Sumitomo Trading, Fuji, Honda, Toyota, Mazda, Subaru a Hutchison. Bilance izraelských aktiv v zahraničí na konci roku 2014 přesahovala 325 mld. USD. Hodnota zahraničních aktiv v uvedeném období vzrostla zejména z důvodu zhodnocení portfoliových investic a jiných cenných papírů.

Název odvětví	2013	2012	2011
Výroba počítačů, elektrických zařízení, elektronických a optických přístrojů a zařízení	11 976	12 632	12 665
Výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků	6 869	2 960	5 213

Výroba ropných produktů, chemikálií a léčiv	3 925	2 331	1 720
Ostatní zpracovatelský průmysl	2 229	1 953	132
Výroba potravinářských výrobků, nápojů a tabákových výrobků	1 924	1 303	1 023
Výroba pryžových a plastových výrobků	1 049	1 011	913
Zpracování diamantů	754	793	815
Výroba strojů a zařízení	424	1 458	215
Výroba textilu, oděvů, usní a souvisejících výrobků a zpracování kůže	420	260	326
Výroba motorových vozidel a ostatních dopravních prostředků a zařízení	398	377	351
Manufacture of other non-metallic mineral products Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	267	140	90
Výroba dřevěných, korkových a slaměných výrobků a nábytku, papíru a výrobků z papíru, tisk a rozmnožování nahraných nosičů	57	59	59
Výroba celkem	30 295	25 279	23 524
Telekomunikace, počítačové programování a poradenství a související činnosti, informační činnosti	15 198	11 044	10 432
Vědecký výzkum a vývoj	11 498	11 492	10 665

Finanční služby, kromě pojišťovnictví a penzijních fondů	7 224	6 899	6 453
Pojištění a penzijní fondy a pomocné činnosti související s finančními činnostmi	1 697	1 460	1 406
Velkoobchod a obchod a opravy motorových vozidel	1 494	1 346	1 118
Služby pro řízení podniků a poradenství v oblasti řízení	891	836	730
Pronájem a operativní leasing	514	650	67
Architektonické a inženýrské činnosti a technické zkoušky a analýzy	458	420	321
Maloobchod, kromě motorových vozidel a motocyklů	313	287	375
Ubytovací služby	291	223	245
Reklama a průzkum trhu	154	135	120
Výroba a vysílání filmů, televize, rádio a hudba	150	123	92
Lodní a letecká doprava, skladování a vedlejší činnosti v dopravě	126	125	114
Služby ve zdravotnictví	121	118	85
Právní a účetnické činnosti	111	111	111
Publikační činnost	110	62	76
Administrativní, kancelářské podpora	53	49	46

Office a jiné podpůrné činnosti pro podnikání			
Vzdělávání	48	48	44
Další obchodní služby	45	41	31
Bezpečnostní a pátrací činnosti, služby související se stavbami a úpravou krajiny	43	46	48
Tvůrčí, umělecké a zábavní, knihovny, archivy a sběratelské činnosti	41	26	22
Hazardní hry a sportovní aktivity	32	31	29
Činnosti sdružení a spolků	30	30	3
Personalistika a činnosti související se zaměstnáním	26	17	13
Ústavní péče a sociální péče	20	19	15
Obchod a služby celkem	40 687	35 637	32 659
Nespecifikované činnosti	12 130	9 898	4 922
Činnosti v oblasti nemovitostí	3 813	2 994	2 715
Stevebnictví	837	712	542
Zemědělství, lesnictví a rybářství	210	183	134
Celkem	87 972	74 703	64 496

V říjnu 2014 rozhodla izraelská vláda o nejrozsáhlejší privatizaci za poslední dekádu. Asistenci při částečné privatizaci téměř dvacítky podniků bude izraelské vládě poskytovat společnost McKinsey & Company. V Izraeli stále existuje více než stovka státních podniků s celkovými tržbami přesahujícími 67 miliard šekelů (1 NIS = cca. 5,85 Kč). Kabinet rozhodl o postupném prodeji podílů ve státních společnostech v hodnotě 15 mld. NIS, a to až do výše 49%. Privatizace prostřednictvím emise na hlavním akciovém trhu bude probíhat v období příštích tří let. Přístavy a zbrojařské firmy budou

prodány ve veřejné soutěži mimo akciové trhy. Izraelská vláda si za cíl klade mimo jiné také vytvoření nového mechanismu, který by umožnil méně politizovanou volbu členů dozorčích rad. Mimořádné příjmy státního rozpočtu budou použity na financování podpory bydlení pro mladé rodiny a na obsluhu státního dluhu, resp. jeho snížení. V první etapě (2015, předpokládaný výnos 4 mld. NIS) bude prodej zahrnovat společnosti Izraelské plynovody, přístav v Ašdodu, Izraelskou poštu, Izraelský vojenský průmysl (Israel Military Industries) a několik menších firem. Do druhé etapy (2016, předpokládaný výnos 5 mld. NIS) rozhodla vláda o privatizaci Izraelských železnic, vodárenské firmy Mekorot, přístavu v Haifě a Izraelského leteckého a vesmírného průmyslu (Israel Aerospace Industries). Ve třetí etapě (2017, předpokládaný výnos 6 mld. NIS) by mělo být privatizováno „rodinné stříbro“, tj. zbrojařská firma Rafael a dominantní energetická společnost - Israel Electric Corporation.

Přestože v Izraeli probíhá privatizace, účast českých subjektů je nepravděpodobná. Důvodem je skutečnost, že se jedná obvykle o privatizaci státních podílů na klíčových velkých společnostech, kde kromě preference domácích investorů (vč. stávajících spoluvlastníků s opčním právem) bude překážkou hlavně nedostatečná kapitálová pozice případných českých investorů. Izraelský stát ve většině případů hledá pro privatizované společnosti finančně silného strategického partnera.

Přímé zahraniční investice v Izraeli (v mil. USD, členění dle zemí původu)

Země	2013	2012	2011
Nizozemsko	4 771	3 605	3 355
Maďarsko	2 917	1 795	1 236
Lucembursko	2 627	1 714	486
Švýcarsko	2 003	1 329	1 084
Velká Británie	1 873	1 564	1 478
Švédsko	850	347	333
Lichtenštejnsko	512	392	316
Francie	496	373	972
Irsko	349	419	0
Rychtářství Guernsey	293	285	233
Německo	178	50	53
Belgie	159	116	13
Ostatní evropské země	144	147	48
Itálie	128	158	1 089
Gibraltar	61	56	0

Dánsko	43	42	2
Celkem Evropa	17 403	12 392	10 697
Spojené státy	19 718	15 510	18 475
Kajmanské ostrovy	7 338	8 645	7 089
Kanada	4 891	4 484	4 060
Bermudy	1 403	689	270
Mexiko	250	187	148
Americké panenské ostrovy	105	29	25
Ostatní americké země	92	0	0
Uruguay	63	71	92
Panama	24	16	5
Britské panenské ostrovy	11	20	43
Celkem Amerika	33 896	29 652	30 207
Singapur	2 642	2 619	168
Hong Kong	263	45	31
Ostatní země Asie a Oceánie	167	155	0
Indie	24	13	2
Celkem Asie	3 096	2 832	201
Celkem Afrika	104	97	71
Ostatní země	33 473	29 730	23 319
Svět celkem	87 868	74 606	64 425

2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Izraelská vláda podporuje příliv zahraničních investic a snaží se o vytvoření co nejpříznivějších podmínek. Více než deset let již prakticky neexistují omezení a izraelská administrativa povoluje v podnikatelské činnosti až 100% zahraniční vlastnictví - výjimky tvoří obranný průmysl (zahraniční podíl není možný vůbec), mezinárodní telekomunikační služby (maximálně 74% zahraniční podíl) a bezdrátové telekomunikační služby (až 80% podíl). Zahraniční investice jsou především v gesci Ministerstva průmyslu, obchodu a práce resp. jeho agentur Israel Investment Authority a Investment Promotion Center, které napomáhají komunikaci mezi investory a izraelskými subjekty. Schvalování zahraničních investičních projektů, které se ucházejí o statut umožňující poskytnutí investičních výhod, provádí Ministerstvo průmyslu a obchodu.

V Izraeli neexistují ani žádná omezení pro nerezidenty týkající se nákupu nemovitostí či cenných papírů. Pro zahraniční investory je neopominutelným pozitivním faktorem skutečnost, že Izrael má uzavřenu řadu dohod o volném obchodu. Izraelská vláda vytváří obecně výhodné podmínky pro investování, obzvláště do okrajových méně rozvinutých oblastí země. Preferuje přitom investiční projekty (zahraniční i domácí), které jsou proexportní, prorůstové, zaměřené na vývoj nových technologií (high-tech), které vytvářejí nové pracovní příležitosti nebo které jsou situovány v méně rozvinutých částech země. Geografické preference jsou přitom odstupňovány podle tří zón, z nichž prioritní je vládou označovaná oblast A zahrnující Negevskou poušť, oblast Horní Galileje, údolí Jordánu a Jeruzalém (v hlavním městě pouze pro hi-tech projekty). Dále následují regiony v Dolní Galileji a na severní části Negevu (oblast B). Ostatní části země nejsou preferovány např. hustě obydlená oblast okolo Tel Avivu a podél pobřeží Středozemního moře (všechno oblast C). V jednotlivých oblastech jsou i vybrané lokality mající vyšší stupeň priority než okolí.

Na základě individuálního posouzení jednotlivých projektů pak příslušné orgány mohou poskytnout dva typy výhod:

- Grantové programy administrované Ministerstvem průmyslu, obchodu a práce
- Daňové programy spravované jednotlivými daňovými ředitelstvími

Rozsah výhod závisí na velikosti investice (v zásadě se jedná o tři skupiny investic: do 140 mil. šekelů, 140 - 500 mil. šekelů a nad 500 mil. šekelů). Granty na výstavbu a nákup zařízení mohou dosáhnout 10 - 24% z hodnoty investice, daňové úlevy nebo prázdnyiny mohou činit 2 - 10 let, další pobídky mohou mít formu úvěrových garancí, zrychlených odpisů nebo exportních úvěrů. Zahraniční investory se vláda snaží přilákat dodatečnými výhodami pro firmy, kde drží alespoň 25% podíl. Uplatňuje se pro ně snížená daň z dividend (15%) a z příjmů právnických osob (10 - 25% dle podílu zahraničního kapitálu).

Celý systém podpor je doplněn rovněž soustavou grantů pro tvorbu nových pracovních míst. Maximální podpora na jedno nově vzniklé pracovní místo činí přibližně 440 USD měsíčně, přičemž je ohraničena maximálním vyplaceným limitem ve výši 26 000 USD na zaměstnance (je tedy poskytována maximálně pět let). K získání této podpory musí investor vytvořit minimálně 25 nových pracovních míst v oblasti A nebo 50 nových pracovních míst v oblasti B. Zcela speciální pozornost věnuje Izrael nadnárodním společnostem s celosvětovým ročním obratem přesahujícím 3 mld. USD. Pro takovéto významné investory nabízí při minimální investici 130 mil. USD nulovou podnikovou a dividendovou daň po dobu deseti let.

Významným prvkem podporujícím příliv zahraničního kapitálu je rozvinutý kapitálový trh, byť s určitými omezeními. Vysokou úroveň odpovídající standardům USA má regulace trhu prostřednictvím Israel Securities Authority (ISA). ISA také účinně prosazuje plnění informačních povinností emitenty. Hlavním domácím a jediným veřejným trhem cenných papírů je v Izraeli Telavivská burza (TASE - Tel Aviv Stock Exchange). Kromě toho je celá řada cenných papírů předních izraelských společností (především nejvýznamnějších holdingů a hi-tech firem) obchodována na burze v New Yorku, resp. na americkém trhu Nasdaq. Důsledkem je značná citlivost izraelské ekonomiky na výkyvy na amerických kapitálových trzích, která se spolupodepsala na jejím propadu v posledních dvou letech. Od roku 2000 je též možná dvojí kotace cenných papírů izraelských firem jak na americkém, tak na izraelském trhu.

Detailní informace pro investory a potenciální zájemce o investiční pobídky:

- www.investinisrael.gov.il Investiční centrum

-
- www.ishitech.co.il Izraelský hi-tech a investiční report
 - www.matimop.org.il Informace pro investory do R&D

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Izrael je od poloviny 60. let 20. století strategickým spojencem Spojených států amerických v regionu Blízkého východu, každoročně je mj. příjemcem americké vojenské pomoci ve výši 3 mld. USD. Vztahy s evropskými zeměmi jsou od téhož období v rovině politické předmětem častých sporů, jež se generují zejména z izraelského postoje k blízkovýchodnímu mírovému procesu, z postoje, který EU za časté shledává „málo snaživým“. V rovinách ostatních nicméně probíhá čilá spolupráce; počínaje rokem 2000 je rámec vzájemných vztahů určován Asociační dohodou, která prakticky zcela liberalizovala obchod mezi EU a Izraelem. Izrael je rovněž zapojen do četných unijních vědecko-výzkumných programů a organizací, jakými jsou FP7, Euréka, Galileo, ESA, resp. Horizon 2020.

3.1. Zastoupení EU v zemi

Adresa úřadu:

Paz Tower, 16th floor
5-7 Shoham Street
Ramat Gan 52521

Poštovní adresa:

P.O.Box 3513
Ramat Gan 52136
Israel
Tel.: (972) 03-6137799
Fax: (972) 03-6137770
E-mail: delegation-israel@eeas.europa.eu

Úřední hodiny: pondělí až čtvrtek 9:30 - 16:30, pátek 9:00 - 12:00

3.2. Obchodní vztahy země s EU

V rámci EU jsou hlavními obchodními partnery Izraele (vývoz i dovoz) Německo, Nizozemsko, Itálie, Velká Británie, Francie. Česká republika je na devátém místě v pořadí unijních exportérů (a to na základě srovnání dle izraelských statistik, česká čísla jsou vyšší!), na dovozech se podílí relativně málo.

	Dovoz (mil. USD)			Vývoz (mil. USD)		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
EU celkem	21 994	21 629	22 426	16 840	15 088	14 176
Německo	5 001	4 663	4 619	1677	1 721	1 588
Itálie	2799	2 682	2 769	1383	1 112	1 104
Nizozemsko	2313	2 718	2 747	2574	2 095	2 245
Velká Británie	2232	2 035	2 029	4 428	3 378	3 115

Belgie	1536	1 455	1 434	762	737	776
Francie	1515	1 536	1 641	1578	1 327	1 247
Španělsko	1392	1 377	1 200	1026	1 231	1 029
Irsko	804	935	1 006	102	154	63
Česká republika	595	535	516	196	146	171
Švédsko	528	636	653	207	165	155
Kypr	489	463	963	741	1 125	900
Rakousko	402	335	310	93	86	119
Finsko	282	285	271	132	121	145
Maďarsko	297	273	390	210	161	189
Dánsko	267	280	234	90	89	86
Polsko	264	238	201	267	214	244
Lucembursko	246	242	181	18	20	15
Řecko	219	201	197	429	252	195
Rumunsko	174	164	162	132	112	174
Slovensko	159	112	74	15	17	22
Slovinsko	156	168	128	180	143	150
Portugalsko	120	121	129	141	122	145
Bulharsko	57	62	57	177	54	75
Malta	39	17	297	129	365	77
Chorvatsko	36	23	9	21	21	30
Lotyšsko	30	32	167	48	60	55

Litva	21	27	35	66	44	46
Estonsko	21	15	11	18	18	16

Evropská komise přistoupila v roce 2014 ke zpřísnění podmínek dovozu některých potravinářských produktů do EU s označením místa původu mimo mezinárodně uznané hranice Izraele. V červnu 2014 vstoupil v platnost zákaz dovozu drůbeže, od 1.1.2015 není možné dovážet mléčné produkty, a od 1.2.2015 ani rybí produkty. K zakazu dovozu mléčných a veškerých masných výrobků do EU od izraelských subjektů ze Západního břehu Jordánu, vč. východního Jeruzaléma a Golanských výšin, využila Evropská komise kličku, která spočívá v neuznání pravomocí izraelských inspekcí za linii příměří z roku 1949. Brusel tak v souvislosti se zákazem odmítá mluvit o bojkotu či embargu, ale poukazuje na "technickou překážku". Evropská komise současně varovala, že snaha obejít opatření, např. přesunem zboží ke zpracování mimo kontroverzní území, by mohla znamenat plošný zákaz dovozu předmětných potravinářských produktů z Izraele.

Podle zjištění je prakticky veškerá potravinářská výroba z "nelegálních osad" určena pro vnitřní trh Izraele - zákaz tak bude mít zanedbatelný ekonomický vliv. Izraelští farmáři na "okupovaném území" do EU už delší dobu prakticky nic nevyváží (většina zemědělské produkce nachází své odběratele v Rusku, týká se to např. 90% paprik, jedinou významnější výjimkou jsou datle, z nichž 60% je vyváženo do EU). Může za to dodatečné clo, které unijní celníci uplatňují na zboží s původem mimo území Izraele, na něž se nevztahuje dohoda o evropsko-izraelském partnerství z r. 2004 (rozšířena v r. 2005 na většinu farmářských výrobků). Ministerstvo zahraničí nicméně subjektům ze Západního břehu a Golanských výšin uložilo nevyvážet uvedené zboží do EU. Po krachu izraelsko-palestinských mírových rozhovorů v dubnu 2014 izraelská vláda očekává postupné zhoršování možností vývozu i dalšího zboží do EU.

3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Izrael není příjemcem rozvojové pomoci, ale participuje na několika programech ekonomické spolupráce, vč. Partnerství pro mír (podpora občanské společnosti), Technická spolupráce a instrument pro výměnu informací, regionální programy Euromed, Erasmus+, a jiných (aktuální seznam projektů je zveřejněn na adrese <http://eeas.europa.eu/delegations/israel>).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

Doprovodným jevem dobrých vztahů mezi ČR a Izraelem je intenzivní spolupráce v ekonomické a kulturní oblasti, v cestovním ruchu, ve vědě a výzkumu. Od znovunavázání diplomatických styků v roce 1990 se obchodní a ekonomické styky mezi Českou republikou a Státem Izrael konzistentně aktivizují a v současnosti lze oprávněně a bez nadsázky tvrdit, že v turbulentním regionu Blízkého východu není z pohledu ČR významnějšího partnera než Státu Izrael.

Obchodní výměna rok do roku narůstá, na rozdíl od mnoha dalších blízkovýchodních zemí je oboustranná, tj. substantivní jsou vývozy obou zemí. Z českého pohledu je zajímavé, že naše vývozy se z komoditního pohledu v průběhu let svým charakterem pozvolna mění a čím dál větší podíl zaujímají exportní položky s vysokou přidanou hodnotou. Vedle čisté obchodní výměny není pro ČR nezajímavý ani příjem plynoucí z izraelské incomingové turistiky. Izraelci patří do TOP 20 zemí navštěvujících ČR a každým rokem jich k nám zavítá kolem 80 tis. Průměrná doba jejich pobytu, cca pět dní, přitom patří k vůbec nejdelším.

V neposlední řadě je třeba zmínit i relativně vysoké investice, které izraelští investoři alokují v ČR. Prim hrají developerské projekty, evidujeme ale rovněž investice v potravinářském či farmaceutickém průmyslu, v textilním průmyslu nebo v oblasti ICT.

4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Obchod mezi ČR a Izraelem je prakticky zcela liberalizován. Omezením trhu je jeho relativně malá velikost a velká dopravní vzdálenost. Česká republika nepatří mezi největší obchodní partnery Izraele (v obchodu nicméně výrazně převyšuje Polsko, Rakousko, Maďarsko i Slovensko), ale vysoce pozitivní obchodní bilance ve prospěch ČR vypovídá o tom, že se čeští exportéři umí prosadit na zdejším náročném trhu. Z pohledu našich tradičních exportních komodit je významný útlum odvětví, jako jsou kovovýroba, textilní a oděvní průmysl, obuvnictví, chemická výroba, resp. přesun těžiště tvorby HDP do oblasti vyspělých technologií.

Izrael patří mezi nejdůležitější obchodní relace České republiky. V roce 2015 se jednalo o pátý nejvýznamnější mimoevropský exportní trh - po Spojených státech, Číně, Japonsku a Spojených arabských emirátech). České firmy pro srovnání vyvezou do Izraele o 30 % více zboží než do Indie, resp. o 170 % více než do Kanady či Brazílie. Na izraelském vývozu se ČR podílí z 0,4 % a na dovozu z 1 %. Asymetričnost obchodní bilance znamená, že vůči ČR eviduje Izrael obchodní schodek přibližně na úrovni Japonska.

Vývoz zboží z ČR do Izraele pokračoval i v loňském roce ve vzestupném trendu. V roce 2015 bylo z ČR do Izraele vyvezeno zboží v rekordní hodnotě 17,3 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 26 %. Ve stejném období klesla hodnota izraelského vývozu do ČR o 7% na 5,5 mld. Kč. Saldo obchodní bilance dosáhlo rekordních 11.8 mld. Kč ve prospěch ČR.

	Vývoz (Kč)	Změna	Dovoz (Kč)	Změna	Obrat (Kč)	Změna	Saldo (Kč)
2011	11 052 779	-1 %	5 075 601	7 %	16 128 380	2 %	5 977 178
2012	14 719 898	33 %	4 953 807	-2 %	19 673 705	22 %	9 766 091

2013	12 342 571	-16 %	4 333 387	-13 %	16 675 958	-15 %	8 009 184
2014	13 702 166	11 %	5 915 923	37 %	19 618 089	18 %	7 786 243
2015	17 296 047	26 %	5 508 525	-7 %	22 804 572	16 %	11 787 522

4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Vyvezené zboží v roce 2014	Hodnota (tis. Kč)	Podíl
Silniční vozidla	6 898 514	52,51 %
Kancelářské stroje a zařízení k automat. zpracování dat	2 363 445	17,99 %
Odborné, vědecké a řídicí přístroje a zařízení	456 674	3,48 %
Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče	418 700	3,19 %
Zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku	412 163	3,14 %
Různé výrobky	354 942	2,70 %
Železo a ocel	335 076	2,55 %
Stroje a zařízení k výrobě energie	241 376	1,84 %
Organické chemikálie	240 934	1,83 %
Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu	227 420	1,73 %
Dovezené zboží v roce 2014	Hodnota (tis. Kč)	Podíl
Léčiva a farmaceutické výrobky	1 522 690	25,70 %
Chemické prostředky a výrobky	668 076	11,28 %
Kovové výrobky	537 608	9,08 %
Zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku	328 697	5,55 %

Různé výrobky	286 413	4,83 %
Organické chemikálie	279 059	4,71 %
Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče	278 536	4,70 %
Zelenina a ovoce	208 653	3,52 %
Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu	191 946	3,24 %
Kancelářské stroje a zařízení k automat. zpracování dat	175 458	2,96 %

4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Přesnou bilanci výměny služeb mezi ČR a Státem Izrael ČNB nepublikuje. Obecně lze říci, že co se týká příjmů ze služeb, hlavními položkami je doprava a cestovní ruch, které tvoří její majoritní část. Z výše uvedeného vyplývá i seznam českých firem, které služby do Izraele exportují. Jedná se především o ČSA a Travel Service. Příjmy z inominogvé turistiky jsou jednoznačně vyšší na straně ČR, kterou v roce 2014 navštívilo přes 80.000 Izraelců. Absolutní počty izraelských turistů v ČR řadí Izrael do TOP 20, jedná se navíc o klienty bonitní a stálé, kteří v ČR pobývají relativně dlouho (v průměru pět dní). Většina turistů míří do Prahy, ruskojazyčná klientela oblibuje i české lázně.

Čeští turisté v Izraeli jsou z čistě izraelského pohledu naopak poměrně "okrajovou" záležitostí. Jejich počty navíc dlouhodobě klesají. Zatímco před rokem 2010 se pohybovaly kolem 20 tis. ročně, v roce 2014 navštívilo Izrael méně než 16 tis. turistů z ČR, mnoho z nich navíc do Izraele přijíždí pouze na jednodenní výlety organizované z letovisek na jihu Egypta. Na celkovém počtu návštěvníků Izraele se ČR podílí z 0,6% (Slovensko 0,4%, Rakousko 1,4%, Polsko 3,5%).

Čeští poskytovatelé služeb v přístupu na IL trh nesignalizují žádné výraznější překážky. Dá se předpokládat, že v budoucnosti naroste spolupráce i v oborech, ve kterých je Izrael tradičně silný, tj. v telekomunikacích, softwarovém inženýrství atd.

4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Z českých firem je na trhu tradičně nejvýznamněji zastoupena prostřednictvím výhradního prodejce (izraelská firma Champion S.C.O. Car) ŠkodaAuto a.s.. Také další společnosti jako např. výrobci železa a oceli či některé strojírenské firmy a pivovary mají v Izraeli výhradní místní partnery (reprezentanty, distributory). Svou pobočku otevřela v Izraeli v březnu 2009 společnost Y Soft s.r.o. Její špičková tisková řešení pro korporace a státní sféru tak mohou najít uplatnění i na zdejším trhu.

V roce 2012 zřídily v Izraeli svoji pobočku ostravská firma DAP Services a pražská Dekonta a.s., jež poskytuje ekologické/sanační služby a poradenství. Na izraelský trh se dále aktivně zaměřují společnosti Moravia Steel, Třinecké železářny, Meopta, Barum Continental, Tatra, Sellier a Bellot, Zentiva, Olšanské papírny a další. Pro české firmy je izraelský trh zajímavý, ale uvědomují si, že je to trh počtem zákazníků malý a velmi náročný. Přímá spolupráce s izraelskými partnery (agenty, distributory) není ze zákona povinná, je nicméně podmínkou takřka nutnou pro dlouhodobé uplatnění v teritoriu.

Co se týká izraelských výrobních firem exportujících do ČR, aktivní v uplynulých letech byly především společnosti Netafim (produkující závlahové systémy), Osem (potravinářský průmysl - viz níže), Iscar (výrobce kovoobráběcích nástrojů), Teva (farmacie - viz níže), high-tech společnosti (Comverse, M Systems Flash Disk, Alvarion, E.C.I Telecom a Ness) či Radware (telekomunikační zařízení), jedna z

dceřinných společností gigantického RAD Group. Pro rozvoj vzájemných obchodních vztahů jsou rovněž důležité aktivity izraelských investorů v ČR. Jde především o stavební a developerské firmy, které investují do výstavby bytových domů, obchodních středisek a kancelářských budov. Mezi investičními firmami v oblasti nemovitostí se zejména v Praze, ale i v Karlových Varech a dalších městech etablovaly nebo trh úzce sledují společnosti Africa Israel Investments, Kardan, Dankner Investments či B.S.R. Europe. Firma HMG, která patří izraelské firmě Jafit, vybudovala na pražském náměstí Republiky luxusní hotel King`s Court, hotel byl slavnostně otevřen v létě roku 2009, výše investice se odhaduje na 1,3 mld. Kč. Společnost Daramis stojí za developerskými projekty ve Vokovicích, nedávno pak své portfolio rozšířila o Parkhotel Praha.

Patrně nejviditelnější průmyslové investice na CZ trhu představují aktivity společností OSEM a Teva Pharmaceuticals. Potravinářská společnost Osem (v Izraeli reprezentující Nestlé) v jejímž vedení jsou bratři Propperové, kteří mají kořeny i v ČR, postavila v průmyslové zóně u Teplic továrnu na zpracování sóji. Náhrady masných produktů z tohoto podniku jsou určeny pro řadu evropských trhů, především pak pro Německo a Francii. Investice v první fázi dosáhla výše 30 mil. USD a přinesla zaměstnání 200 pracovníkům. Tivall továrnu otevřel v květnu 2007, s jejím fungováním panuje v IL centrále spokojenost a zvažuje se dodatečné rozšíření kapacity továrny. Významnou společností ve vzájemném obchodu je největší světová generická společnost Teva. V březnu 2008 ohlásila společnost investici do další výstavby výrobního závodu v Opavě přesahující v první etapě 1 mld. Kč. Jedná se přitom o vůbec největší investici do farmaceutického průmyslu po roce 1989. V roce 2012 vstoupila na český textilní trh izraelský gigant Delta Galil, který získal majoritní podíl v havlíčkobrodské firmě Pleas a.s.

Potenciál existuje v uzavírání strategických partnerství za účelem podnikání ve třetích zemích, a to zejména těch, kde jsou české subjekty pevně etablovány, a na jejichž trhy nemají izraelské firmy jednoduchý přístup. Od izraelských firem bychom se mohli učit využívat kyberprostoru k realizaci inovativních projektů či schopnosti zaujmout zahraniční investory. K pozici Izraele v odvětví kybernetické bezpečnosti s obdivem vzhlíží i v oblasti IT jinak hegemonický Silicon Valley. Světový prim si vysloužily i některé sofistikované technologie obranného průmyslu. Propojení zahraničního kapitálu s akademickým prostředím, vědy a výzkumu s armádou i civilním sektorem, a v neposledním řadě všudypřítomným inovativním duchem, zde vytvořilo živnou půdu pro mimořádně dynamické podnikatelské prostředí.

4.5. Smluvní základna mezi oběma státy

V souvislosti se vstupem ČR do EU byly k 1. květnu 2004 vypovězeny ty smluvní dokumenty, které byly v rozporu se závazky vyplývajícími z unijního práva. K témuž datu začala ČR uplatňovat obchodní články Asociační dohody mezi Evropskou unií, jejími členskými státy a Státem Izrael (Euro-Mediterranean Agreement).

Dále zůstaly v platnosti tyto smlouvy:

- Dohoda mezi vládou ČSFR a vládou Státu Izrael o letecké dopravě (Jeruzalém, 24. 4. 1991).
- Smlouva mezi ČR a Státem Izrael o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Jeruzalém, podpis 12. 12. 1993, účinnost od 23. 12. 1994).
- Dohoda o spolupráci v zemědělství mezi vládou ČR a vládou Státu Izrael (Praha, podpis 12. 1. 1996, účinnost od 29. 4. 1996).
- Dohoda mezi vládou ČR a Státem Izrael o vzájemné pomoci v celních otázkách (Jeruzalém, 2. 9. 1997).
- Dohoda mezi vládou ČR a Státem Izrael o vzájemné podpoře a ochraně investic (Jeruzalém, podpis 23. 9. 1997, účinnost od 16. 3. 1999) - o její renegociaci či vypovězení se aktuálně jedná.

V březnu roku 2009 byla podepsána Dohoda o spolupráci při podpoře průmyslového výzkumu a vývoje v soukromém sektoru, platná je od září 2009. Na bázi této dohody byl 1. dubna 2010 spuštěn implementační program MOST/GEŠER, který vítězným, česko-izraelským projektům umožňuje financování z vládních zdrojů.

Vztahy mezi Izraelem a EU jsou tedy téměř výhradně dány Asociační dohodou, respektive od 1.1.2010 i tzv. Agrární dohodou, jež řeší obchod zemědělskými komoditami mezi EU a Izraelem. Nedílnou součástí dohod jsou ujednání o volném obchodu, které odstraňují ve vzájemném obchodu cla.

4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR Izraeli rozvojovou pomoc neposkytuje.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Potravinářský průmysl	0406 Sýry, tvaroh	<p>Od 1. ledna 2010 je v platnosti Agrární dohoda, kterou uzavřely EU a Izrael. Na jejím základě byl výrazně usnadněn obchod zemědělskými komoditami, který je v mnoha položkách již zcela volný, bezcelní. S ohledem a raletivní sílu IL zemědělství v porovnání s ČR lze předpokládat, že z dohody by mohly těžit zejména CZ dovozci a spotřebitelé. Izrael je na dovozu potravinářských výrobků do značné míry závislý, ročně importuje potraviny a nápoje za 4,4 mld. USD, náš podíl na těchto dovozech činí 12.5 mil. USD, tzn. pouze cca 0,3%. Hlavními vývozci potravin do Izraele přitom stále zůstávají země Evropské Unie. Potenciál pro české výrobce zde proto bezesporu existuje a to nejenom ve vybraných položkách. K žádosti o dovozní licenci musí certifikovaný importér doložit tzv. košer (kašrut) certifikát - potvrzení o způsobilosti podle židovského náboženského práva. Získání košer osvědčení ale nepředstavuje v naprosté většině případů žádný problém, zkušený místní importér dokáže českého výrobce na certifikaci náležitě připravit. Na druhé straně se s košer certifikací pojí administrativní a někdy i technologické náklady, které zejména v případě menších zakázek mohou vývozy neúměrně prodražit. Dovážet je sice možné (s výjimkou masných výrobků) i „nekošer“ potraviny, tento segment je ale marginální, představuje asi jenom 5 - 10% trhu.</p>
	1107 Slad i pražený	
	1514 Olej řepkový, hořčičný, frakce	
	1701 Cukr třtinový řepný sacharosa chemicky čistá	
	1704 Cukrovinky bez kaka (vč bílé čokolády)	
	1806 Čokoláda, přípravky potr. ost. s kakaem	
	1904 Výrobky z obilí (cereálie)	
	1905 Zboží pekařské (knackebrot, sušenky, slané pečivo)	
	2007 Zavařeniny, želé, kaše ovocné aj. pasty slazené (homogenizované výživy)	
	2203 Pivo ze sladu	
2208 Ethylalkohol pod 80%, destiláty, likéry		
Zdravotnictví	279 Služby spojené s vědou a výzkumem	<p>Izrael patří v rámci OECD mezi země s nejnižšími náklady na zdravotnictví (cca. 7,8 % HDP), ale zatímco ČR patří k zemím s nejvyšším počtem nemocničních lůžek na osobu, Izrael zaujímá místo na opačné straně spektra. Izraelské zdravotnictví patří v mezinárodním srovnání (nákladů a výkonů k HDP) mezi</p>
	3004 Léky odměřené ne krev antisera ap vata aj.	
	3005 Vata gáza obinadla ap z	

	901832 Jehly kovové trubkové,sešívací	nejvýkonnější (4. místo za Hong Kongem, Singapurem a Japonskem, ref. analýza Bloomberg ze srpna 2013). Je to nejenom kvůli řadě unikátních projektů (např. dobrovolnická organizace Yad Sarah), ale i díky investicím do vědy a výzkumu (s 4.5% HDP patří Izraeli celosvětově první místo). V Izraeli má rovněž sídlo největší světový výrobce generik (Teva).
	901839 Katétry,kanyly ap výrobky	
	901841 Vrtačky zubní,i kombinované	
	901849 Přístroje,nástroje zubolékařské ostatní	
	9019 Přístř pro mechanoterapii masážní dýchací aj	
	901920 Přístroje oživ.dýchací,pro léčbu kyslíkem ap	
	9021 Pomůcky příst ortopedické pro nedoslýchavé aj	
	902190 Přístroje ost.ke kompenzaci vad,neschopnosti	
	9022 Přístroje rentgenové aj používající záření	
	902214 Rentgenové přístroje lékařské, chirurgické ap	
	902219 RTG přístroje pro ostatní účely	
Chemický průmysl	3818 Prvky chemické zušlechtěné pro elektroniku	Chemický průmysl včetně příbuzných oborů papírenské, plastové a kaučukové výroby je stále perspektivním odvětvím pro české producenty, v minulosti se to již mnohokrát potvrdilo. Ačkoliv v Izraeli existují silní výrobci, nedokáží z místní produkce pokrýt kompletní domácí poptávku. Čeští výrobci mohou tento potenciál využít.
	38 Výrobky chemické různé	
	3808 Insekticidy herbicidy fungicidy ap přípravky	
	5504 Vlákna střížová umělá	
	5509 Příze z vláken střížových chemických	
Strojní zařízení	8419 Stroje ke zpracování materiálů změnou teplot	V Izraeli probíhá celá řada infrastrukturních projektů (rozšiřování a obnova železniční sítě, budování mostů, atp.). Jak v infrastruktuře, tak ve
	8428 Zařízení ost zdvihací nakládací manipulační	

	8429 Buldozery srovnávače rypadla apod s pohonem	stavebnictví je vysoký potenciál uplatnění produkce českého strojírenství..
	8479 Stroje mechanické s vlastní indiv funkcí jn	
Energetický průmysl	7311 Nádoby tlakové pro plyn z železa oceli	Energetika (výrobní i rozvodné/ distribuční části), transformátory, zařízení pro generování elektrické energie (turbíny, kotle, chladič věže). Zařízení a technologie pro těžbu, skladování, zpracování a přepravu zemního plynu, výstavba a dodávky zařízení a komponentů (roury, armatury, kompresory). Dalším (a v zásadě novým) polem působnosti českých firem může být oblast těžby zemního plynu a návazných oblastí. Investovat se perspektivně bude do těžebních a rozvodných technologií, zařízení na zpracování plynu (CNG, možná zkvalnění) či jeho uskladňování.
	7613 Nádoby hliníkové na plyn stlačený zkvalněný	
	8402 Generátory pro výrobu páry vodní a jiné	
	8404 Přístroje pro kotle generátory	
	8410 Turbíny kola vodní regulátory	
	8411 Motory proudové, pohony turbovrtulové a ostatní plynové turbíny	
	8413 Čerpadla i se zař měřícím zdviže na kapaliny	
	8501 Motory elektrické generátory	
	8502 Soustrojí generátorová elektr měniče rotační	
	8502 Soustrojí generátorová elektr měniče rotační	
	8503 Části motorů elektr generátorů soustrojí ap	
	8504 Transformátory el měniče statické indukty	
	8505 Elektromagnety aj zařiz upínací s magnety ap	
Železniční doprava	7302 Materiál pro stavbu tratí železnič tramvaj	Vzhledem k neexistenci významných ocelářských provozů v Izraeli je trh výrazně dovozní. Totéž platí pro dodávky dopravních prostředků (kromě osobních automobilů, např. lokomotivy, vagóny, tramvaje, autobusy) a navazujících
	7304 Trouby, duté profily ap, bežešvé, ze železa, oceli	

	8602 Lokomotivy lokotraktory ostatní tendry	komponentů (kolejnic, signalizačního zařízení). Izrael hodlá v příštích letech elektrifikovat železnici. Není příliš pravděpodobné, že by české firmy mohly vyhrávat celé tendry, to je spíše doména domácích subjektů, zejména pokud jde o stavební práce. Mohou se však podílet na subdodávkách typu hloubení tunelů (v Izraeli v zásadě není firma, která by větší projekty tohoto typu zvládala), dodávky kolejnic, nových vlaků atd.
	8603 Vozy motorové železniční aj dopravy kolejové	
	8606 Vagóny nákladní pro žel aj dopravu kolejovou	
	8607 Části součásti vozidel žel aj dopravy kolej	
	8608 Materiál kolejový svrškový přístr návěstní ap	
Obranný průmysl	8704 Vozidla motorová pro dopravu nákladní	Izrael současně patří mezi největší dovozce vojenského materiálu. Roční rozpočet izraelské armády v současnosti přesahuje 17 mld. USD, z čehož cca. 20% představuje přímá podpora Spojených států. Izrael ročně dováží vojenskou techniku v hodnotě 2,8 mld. USD (po dovozu nerostných surovin se jedná o nejvýznamnější dovozní položku) a další bezpečnostní technologie nevojenského charakteru za 550 mil. USD. Exportní potenciál pro české výrobce je tudíž enormní. Na celkovém vývozu vojenského materiálu z ČR v roce 2013 se Izrael podílel z 1,46%, což představuje 19. místo. Hlavní vývozní položky tvoří vozidla (38%), zobrazovací průzkumná zařízení (32%), velkorážové zbraně (11%) a technologie (5%). České firmy mohou navázat s izraelskými subjekty strategická partnerství, jak při vývoji nových komplexních obranných systémů, tak v přístupu na třetí trhy, na nichž má jedná ze stran silnější postavení. Spolupráce se špičkovými izraelskými firmami nezřídka posouvá české firmy na vyšší technologickou úroveň a tím posiluje jejich mezinárodní konkurenceschopnost.
	9302 Revolvery, pistole, jiné střelné zbraně	
	852610 Přístroje radiolokační, radiosondážní (radary)	
	852691 Přístroje radionavigační	
	852692 Přístroje radiové pro dálkové řízení	
	930621 Náboje pro pušky, karabiny	
	930629 Broky pro vzduchovky	
Nové technologie, včetně nanotechnologií a biotechnologií	Mobilní aplikace, software, 3D tisk, přístroje na výrobu nano vláken.	Hi-tech obory mají v Izraeli silnou pozici (na vědu a výzkum se ročně vynakládá takřka 5% HDP, což je vůbec největší podíl na světě), přesto se českým firmám nadále úspěšně daří využívat poptávku izraelských společností po elektrotechnických produktech, procesorech, počítačích a jejich komponentech a optických přístrojích. Pro hi-tech odvětví navíc jednoznačně hovoří i Dohoda o podpoře aplikovaného výzkumu v průmyslovém sektoru, která vstoupila v platnost na

		<p>podzim roku 2009. Na bázi dohody se vlády obou zemí dohodly na podpoře zajímavých, inovativních projektů, které společně předloží české a izraelské firmy. Izrael patří do nejužší světové špičky v oboru živých věd, nových technologií a inovací.</p>
Environmentální technologie	<p>282 Environmentální služby (ochrana a dekontaminace vody, půdy a vzduchu). Technologie na ochranu vody, půdy, vzduchu a jejich čištění, fotovolatika, desalinace.</p>	<p>Vzhledem k nedostatku přírodních zdrojů je hlavní hybnou silou ekonomického rozvoje věda, resp. aplikovaný výzkum. Silnou pozici si udržuje čisté technologie (výzkum a vývoj v oblasti fotovoltiky, desalináčnické jednotky) a nanotechnologie. Pravidelně se v Izraeli konají mezinárodní oborové veletrhy WATEC a CleanTech. V minulosti dost zanedbávaný sektor jinak moderní izraelské ekonomiky. Armáda přesunuje své základny z hustě obydlených centrálních oblastí více na jih, je třeba sanovat zamořenou půdu (podobně jako po odchodu sovětské armády z ČR). Některé řeky mají řečiště zanesená a znečištěná průmyslovými odpady. Aktuálně se řeší největší ekologická katastrofa v historii Izraele po úniku milionů litrů ropy z prasklého ropovodu poblíž Eilat.</p>

Aktuální sektorové příležitosti pro Izrael

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](http://www.businessinfo.cz/mop).

Následující odvětví jsou ve střednědobém horizontu perspektivní:

Automobilový průmysl

V Izraeli nepůsobí (s výjimkou kusové výroby) producenti automobilů. Veškerá nabídka na místním trhu je tvořena dovozem. Pro české automobilky (Škoda Auto, ale i pobočka Hyundai v Nošovicích či další výrobci osobních vozů, Tatra a další producenti nákladních vozidel, výrobci motocyklů a mopedů) a výrobce náhradních dílů je tak místní trh standardně a dlouhodobě perspektivním. Mírně by přitom mělo napomocť i snížení daně, kterou je prodej vozů v maloobchodní síti zatížen. Nových automobilů se má odhadem během roku 2015 prodat v Izraeli 180 tisíc.

Ocelářský průmysl

V Izraeli permanentně probíhá celá řada infrastrukturních projektů (rozšiřování a obnova železniční sítě, budování mostů apod.). Jak v infrastruktuře, tak ve stavebnictví bude mít možnost uplatnění česká hutní a ocelářská produkce. Vzhledem k neexistenci významných ocelářských provozů v Izraeli je trh výrazně dovozní. Drtivá většina zakázek je však tendrovaných, s čímž se pojí nepříjemná povinnost offsetových závazků.

Chemický průmysl

Chemický průmysl včetně příbuzných oborů papírenské, plastové a kaučukové výroby je stále perspektivním odvětvím pro české producenty, v minulosti se to již mnohokrát potvrdilo. Ačkoliv v Izraeli

existují silní výrobci, nedokáží z místní produkce pokrýt kompletní domácí poptávku. Čeští výrobci mohou tento potenciál využít.

Hi-tech průmysl

Hi-tech obory mají v Izraeli silnou pozici (na vědu a výzkum se ročně vynakládá takřka 5% HDP, což je vůbec největší podíl na světě), přesto se českým firmám nadále úspěšně daří využívat poptávku izraelských společností po elektrotechnických produktech, procesorech, počítačích a jejich komponentech a optických přístrojích. Pro hi-tech odvětví navíc jednoznačně hovoří i [Dohoda o podpoře aplikovaného výzkumu v průmyslovém sektoru](#), která vstoupila v platnost na podzim roku 2009. Na bázi dohody se vlády obou zemí dohodly na podpoře zajímavých, inovativních projektů, které společně předloží české a izraelské firmy. Každému, kdo usiluje o užší spolupráci v hi-tech oborech lze tudíž doporučit, aby se prostřednictvím agentury CzechInvest (která je gestorem projektu na CZ straně) detailně informoval o aktuálním stavu programu.

Energetika

Izraelská energetika díky nově objeveným nalezištím zemního plynu ve Středozemním moři bude i nadále hojně rozvíjena zejména pokud jde o generování elektrické energie. Nabízejí se tak dodávky příslušné technologie (turbíny, kotle, chladicí věže). Vedle toho budou nově stavěny rozvodné sítě pro přepravu zemního plynu v rámci Izraele, i zde se skýtají četné příležitosti pro producenty zařízení pro skladování, přepravu a další zpracování zemního plynu.

Potraviny

V obecné rovině platí, že Izrael je hojným importérem potravin, zejména zpracovaných (s výjimkou ovoce a zeleniny, kterých je v zemi dostatek). Mezi komodity za časté dovážené patří zejména cukrovinky, minerální vody, cereálie, dětské výživy atd.. Existují však i četná úskalí, především pak takřka nevyhnutelná povinnost opatřit dovážené zboží tzv. košer certifikátem (který se neuděluje zdarma a v důsledku dovážené zboží tu více, tu méně prodražuje). Nadto je skutečně obtížné získat ho pro výrobky masného či mlékárenského průmyslu. Určitým problémem může být dále i fakt, že dovozci potravin bývají často přelétaví a jeden prodaný kontejner ještě automaticky negarantuje dlouhodobý úspěch. Pokud se ale čeští výrobci obrní jistou trpělivostí, mohou najít v Izraeli slibné příležitosti.

Export českých potravinářských výrobků do Izraele dosáhl v roce 2013 celkové výše 12,5 mil. USD, přesto ale zdaleka nedosahuje hodnot, který tento trh pro nás potencionálně může mít. Izrael je na importech do značné míry závislý, ročně dováží potraviny a nápoje za 4,4 mld. USD, náš podíl na těchto dovozech je tedy pouze cca 0,3%. Přitom hlavními vývozci potravin do Izraele stále zůstávají země Evropské Unie.

Prostor na zvýšení českého vývozu je u položek, které do Izraele již exportujeme:

- Cukrovinky, sacharóza, cukr
- Cereálie, sušenky, slané pečivo
- Homogenizované ovocné výživy
- Krmivo pro domácí zvířata
- Pivo

A po analýze izraelských dovozů i u dalších importovaných položek, například

- Sýry, tvaroh
- Sušené ovoce
- Slad
- Rostlinné oleje
- Čokoládové výrobky
- Destiláty, likéry

Tento seznam není konečný, trh se neustále vyvíjí. Neustále stoupá poptávka po zdravých, nízkokalorických potravinách, potravinách obsahujících vlákninu, gluten-free apod. Velmi oblíbenou a vyhledávanou skupinou se stávají organické potraviny.

Dlouhodobě se z pohledu příležitostí pro české exportéry jako perspektivní položky/obory dále jeví:

- dopravní systémy (železnice, systémy MHD, jako kupř. tzv. "telavivské" metro) - dodávky komponentů (kolejnic, signalizačního zařízení atd.), dodávky dopravních prostředků (lokomotivy, vagóny, tramvaje, autobusy);
- subdodávky komponentů pro obranný průmysl;
- vodohospodářské systémy, zejména subdodávky - např. roury, armatury a zařízení pro čištění a úpravu vody;
- stroje a zařízení pro průmysl - obráběcí stroje apod., přístrojová a laboratorní technika;
- pšenice (krmná i potravinářská)
- dřevo a výrobky ze dřeva - dřevotřísky, překližky, štípané dřevo na podpal, dřevěné uhlí.

Tento přehled vychází ze zkušeností OEÚ získaných zpracováním poptávek místních obchodníků, z rozhovorů s představiteli podnikatelské sféry, průmyslu a státní správy a ze studia veřejných informačních zdrojů.

5.2. Kalendář akcí

- 23.03.2015 - 27.03.2015 **Cybertech mise**
- 10.02.2015 - 11.02.2015 **Účast na veletrhu cestovního ruchu IMTM 2015**
- 26.04.2015 - 01.05.2015 **Zemědělská mise v Izraeli** (spojená s veletrhem AGRITEC)
- 12.05.2015 - 14.05.2015 **Oborová zdravotnická mise** (spojená s veletrhem BIOMED)
- 10.05.2015 - 13.05.2015 **Mise startupového ekosystému**
- 12.05.2015 - 13.05.2015 **Jednání společného řídicího výboru pro vědu, výzkum a inovace**
- 02.06.2015 - 04.06.2015 **Odborná mise obranného a bezpečnostního průmyslu** (spojená s prezentací na veletrhu ISDEF)
- 06.09.2015 - 12.09.2015 **DLD Innovation Week**
- 13.10.2015 - 15.10.2015 **Odborná mise zaměřená na vodní hospodářství** (spojená s veletrhem WATEC)
- 24.11.2015 - 26.11.2015 **Odborná mise zaměřená na potravinářství** (spojená s veletrhem ISRAFOOD)

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Izrael je ve většině ohledů zemí s běžnými problémy a riziky domácího trhu. Určitá specifika plynou z nábožensko-společenského složení obyvatelstva, rozdílných tradic a norem chování nejen v porovnání s ČR, ale velmi pestrých a rozdílných i v rámci Izraele. Navíc především v případech projektů většího nebo regionálního rozsahu (např. v oblasti výstavby infrastruktury) je třeba sledovat politicko-bezpečnostní situaci spojenou s dalším vývojem izraelsko-palestinského konfliktu.

Omezením trhu je jeho malá velikost daná počtem obyvatel, omezené zapojení Izraele do regionální obchodně-ekonomické spolupráce a pro české exportéry pak zejména dopravní vzdálenost. Z pohledu ČR, resp. našich tradičních exportních komodit, je významný přesun těžiště ekonomického růstu do oblasti vyspělých technologií, který je spojený s útlumem tradičních odvětví, jako jsou kovovýroba, textilní a oděvní průmysl, obuvnictví, chemická výroba apod.

Důsledkem je sice omezení vývozních příležitostí pro naše dodavatele strojů a technologií pro tyto obory, na druhé straně se zase otevírají nové možnosti pro dodavatele finálních výrobků. Tato možnost je ovšem reálná pouze v těch oborech, ve kterých se tolik neprojevuje cenová konkurence asijské produkce.

Zvláštní kapitolou obchodu se židovským státem jsou zemědělské a potravinářské výrobky a suroviny. Pro jejich dovoz je obecně nutné, aby splňovaly požadavky židovských náboženských předpisů (kašrut), tj. byly košer. Odpovědným orgánem je Hlavní rabinát, certifikáty jiných rabinátů nemusejí být příslušnými orgány a zákaznickými skupinami akceptovány a proto se doporučuje předem ověřit platnost certifikátu vydaného zvoleným rabinem (získání certifikátu je totiž starostí vývozce). České firmy mohou o kašrut požádat jak rabína v ČR, tak mohou kontaktovat i rabináty v okolních zemích. Zboží určené pro prodej v určitých specializovaných prodejnách (zvl. pro ruskojazyčnou resp. arabskou populaci) však nemusí být košer certifikátem opatřeno.

Internetové informace o možnostech získání košer certifikace:

- www.kosher.cz Kontakty, formuláře a postup při žádosti

Od vstupu do EU se uplatňují obchodní ujednání Asociační dohody mezi Izraelem a EU, která mj. umožňují kumulaci původu zboží v rámci EU.

Při dovozu jsou obecně požadovány

- řádně vyplněná obchodní faktura s uvedením čísla případné licence (3 výtisky) - faktura musí obsahovat tyto údaje: země původu zboží; datum a místo vydání; úplné označení dovozce (název firmy, adresa) včetně jeho daňového registračního čísla, tytéž údaje o zahraničním dodavateli
- množství, popis, označení a čísla obalů každé části záсылky; popis zboží s uvedením jeho množství v jednotkách pro dané zboží obvyklých; popis musí být doplněn prvními čtyřmi číslicemi nomenklatury

mezinárodní klasifikace (H.S.); hmotnost každé části zásilky (hrubá i čistá); cena; dodací, dopravní a platební podmínky (v obvyklém rozsahu dle Incoterms)

- osvědčení o původu zboží - EUR 1 nebo prohlášení vývozce v duchu ustanovení ujednání o volném obchodu
- dopravní dokument - v případě konosamentu může být vyžadován záznam, že loď nezastavila v arabském přístavu s výjimkou Egypta a Jordánska ⁽¹⁾
- doklad o přímém transportu mezi ČR a Izraelem, popř. doklad, že zásilka zůstala v zemi tranzitu neustále pod celním dohledem (pro uplatnění preferenčního přístupu podle asociační dohody)
- balicí list s podrobnými údaji (jestliže zásilka obsahuje více nákladových listů, jestliže faktura neobsahuje podrobné údaje o obsahu jednotlivých částí zásilky nebo jestliže to požaduje dovozce, přepravce nebo dopravce)
- doklad o pojištění zásilky pro případ její ztráty nebo poškození znějící na dovozce.

Poznámka 1: Anglický text zní následovně „This vessel is not to call at any Lebanese, Syrian, or any other Arab port, with the exception of Egypt and Jordan, prior to unloading in Israel, unless the ship is in distress or subject to “force majeure”. No transshipment is allowed unless the vessel is unable to proceed to destination because it is in distress.”

Mezi administrativní požadavky vztahující se na dovozní případy selektivně podle druhu zboží patří také

- dovozní licence, o kterou může požádat izraelské Ministerstvo průmyslu, obchodu a práce pouze izraelský občan nebo firma v Izraeli řádně registrovaná
- zvláštní osvědčení požadovaná v některých případech resortními ministerstvy (např. veterinární a fyto-sanitární certifikáty)
- osvědčení o splnění místních standardů a zdravotních, bezpečnostních apod. norem - česká osvědčení nemusejí být akceptována
- certifikáty o splnění “košer” charakteru potravinářských výrobků
- získání importní kvóty - v případě ČR záleží kolik z přidělených kvót (pokud je pro daný sortiment asociační dohoda stanoví) využijí i jiné země EU
- splnění požadavků na označení zboží (etikety) v hebrejštině.

Struktura cel a daní majících charakter cel se tvoří následovně: 1. clo vypočítané z CIF ceny dovozu (pro české firmy exportující do Izraele zboží EU původu je až na výjimky clo nulové); 2. tzv. TAMA, tzn. koeficient navýšení základu pro výpočet spotřební daně (Import Increment Rate); 3. spotřební daň (Purchase Tax) - vybírá se pouze u některých položek. Tyto poplatky se tedy postupně navyšují.

Na dovoz je při uvolnění do oběhu uvalena i DPH ve standardní výši 18%. Jednotlivé celní sazby, koeficienty a sazby daně z obrátu jsou uvedeny v celním sazebníku, který je od roku 1988 založen na harmonizovaném systému. Sazebník obsahuje i informaci o případných dalších požadavcích a omezeních (dovozní kvóty, certifikáty atd.), stejně jako i změny v dovozním režimu a podmínkách v rámci asociační dohody mezi Evropskou unií, jejími členskými státy a Státem Izrael.

Kromě běžných cel mohou izraelské úřady uvalit na dovážené zboží i antidumpingová cla, vyrovnávací cla a cla ochranná. Dosud ale nebyla podle dostupných informací antidumpingová ani vyrovnávací cla použita, rozhodně ne na zboží vyrobené v ČR.

Vývoz z Izraele není obecně omezen. Výjimkami jsou komodity a výrobky strategického a citlivého charakteru, starožitnosti, živá zvířata a některé licence (v případech kdy know-how bylo vyvinuto s pomocí vládních subvencí), podobně jako u dovozu i u vývozu platí zákaz obchodu s některými teritorii.

Dovoz zboží z oblasti Západního břehu do EU

Z preferenčního režimu vzájemného obchodu jsou vyňaty případy, kdy zboží pochází z židovských osad nacházejících se na palestinských územích / Západním břehu Jordánu.

Počínaje srpnem 2012 jsou přitom sami dovozci povinni zkontrolovat, odkud zboží pochází, zda-li z území Státu Izrael či z palestinských území. Ve druhém případě pak unijní dovozce nesmí uplatnit výhod

preferenčního režimu, nesmí předložit EUR1 a požádat tak o vyměření preferenčního (až na výjimky nulového) cla. Zboží je pak automaticky při vstupu do EU zatíženo nepreferenční celní sazbou.

Nástrojem identifikace původu zboží je [seznam](#) osad a příslušných poštovních směrovacích čísel, který je zveřejněný na stránkách Evropské komise. Pokud tedy potenciální dovozce z celní deklarace zjistí, že zboží pochází z některé z lokalit uveřejněných na seznamu, musí jednat ve výše uvedených intencích.

Celní problematika

- Celní sazebník Státu Izrael www.mof.gov.il/customs/eng
- Ministerstvo financí Státu Izrael www.mof.gov.il

6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Ačkoliv neexistuje formální požadavek na pověření místního celního agenta, obecně se tato praxe doporučuje. V některých případech se navíc stává, že i přes zmíněnou absenci formálního požadavku jsou celnice ochotny jednat pouze s celním agentem. Celní procedury jsou jednotné a standardizované. Část proclení zpravidla probíhá přímo u celního agenta, který elektronicky komunikuje s celními úřady. Veškeré dovozy jsou proclívány s využitím výpočetní techniky, díky tomu je pravidlem proclení 90 % dovozů do 20 minut, ostatní případy během jednoho dne, výjimkou ovšem není ani několikadenní zdržení. Zvláštní kapitolou jsou poměrně časté stávky státních zaměstnanců vč. celníků, které občas ochromí veškerý průchod zboží přes izraelské hranice. Inspekce zboží je prováděna spíše na základě posouzení rizik než metodou náhodného výběru. Inspekce před odesláním od vývozce není povinná. Zboží dovážené do Izraele může být uloženo v celních skladech v přístavech či na letišti nebo na jiných místech schválených celními úřady.

Zájemce o export do Izraele, ať již jde o zboží spotřebního či investičního charakteru, by se měl v první řadě snažit najít místního partnera, který zná dobře místní trh a zvyklosti a v případě spotřebního zboží disponuje vlastní distribuční sítí nebo k ní má přístup. Pro společnosti se zahraniční účastí se nabízí alternativa využití distribučních sítí a obchodních spojení zahraničního partnera. Výstavba vlastní sítě není pro většinu dodavatelů vzhledem k obvykle malým objemům dodávek ekonomicky opodstatněná a reálná. Distribuce a prodej prostřednictvím místního partnera je běžnější než přímé prodeje. Marže se zde druhu zboží pohybují až v desítkách procent.

Místní partner může mít buď postavení prodejního agenta (tj. prostředníka, který provádí marketing výrobků dodavatele za provizi obvykle kalkulovanou z dosaženého obrátu) nebo distributora (tj. obchodníka nakupujícího zboží za účelem dalšího prodeje vlastním jménem, který zisku dosahuje z prodejní marže). Stejně jako v ostatních zemích má prodej přes místní partnery výhodu v jejich znalosti místního prostředí a jazyka (např. vyhlášení tenderů bývá často pouze v hebrejštině, stejně jako příslušné tendrové materiály) a v možnosti jejich flexibilního a operativního působení na trhu při relativně nižších nákladech. S ohledem na omezenost trhu by mělo stačit jeho pokrytí jedním místním partnerem. Navíc je zcela běžné, že místní partneři exkluzivitu důrazně vyžadují. Snaha izraelského subjektu o získání výhradního zastoupení musí být doprovázena obezřetností, včetně zajištění kvalitní formální a právní stránky příslušných smluv ze strany českého vývozce. Tato oblast totiž není upravena zvláštní právní normou a uplatňuje se zde v plné míře zásada smluvní svobody. A na úvod nelze doporučit exkluzivitu časově omezenou, na rok či na dva. Místní partneři se tomu zajisté budou zpočátku bránit, nicméně tvrdá jednání za to stojí.

V případě spotřebního zboží a běžných průmyslových výrobků a zařízení je obvyklá spolupráce s místními distributory, kteří disponují relevantními zásobami a kapacitami pro poskytování poprodejního servisu. Spolupráce s agenty pracujícími na provizní bázi je běžnější u investičních průmyslových zařízení a technologií. Poměrně rozšířenou koncepcí je v Izraeli franchising.

Obzvláštní pozornost je při přípravě smluv třeba věnovat podmínkám jejich výpovědi (izraelská legislativa umožňuje omezení resp. časové ohraničení platnosti smluv). Současně lze doporučit i konzultaci se ZÚ a profesními sdruženími resp. obchodními komorami. Základní informace o právních náležitostech smluvních vztahů s místními partnery jsou k dispozici u [Česko-izraelské obchodní komory](#), s konzultací se lze obrátit i na nově zřízenou [Israel-Czech Chamber of Commerce and Industry](#) nebo profesní sdružení, příp. ZÚ Tel Aviv. Takto získané informace ovšem mohou sloužit jen k povšečné orientaci v problematice. V žádném případě se ale nedoporučuje vstupovat do obchodních a jiných smluvních vztahů bez pomoci

právníka znalého místní legislativy a právního prostředí. V případě sporu se totiž při absenci speciální právní úpravy bude soud řídit zásadně zněním smlouvy.

Při vypravování zásilek zboží do Izraele je třeba věnovat zvýšenou pozornost pečlivému vyplnění všech obvyklých dokumentů (viz kapitola 6.4). Pro české exportéry nadále platí doporučení v maximální možné míře využívat takové dodací a platební podmínky, aby případné potíže při vstupu zboží do Izraele byl nucen řešit izraelský dovozce. Zkušenosti místní importéři mají dobré znalosti s celním a dalším řízením spojeným se vstupem zahraničních produktů na izraelský trh.

Rozhodující hlediska ovlivňující rozhodnutí izraelských obchodníků jsou standardní: cena, kvalita, dodací lhůty, poprodejní servis, image a spolehlivost dodavatele a jeho reference. Váha jednotlivých faktorů se sice přirozeně liší případ od případu, ale obecně platí, že cenový faktor hraje vždy významnou roli. Je třeba říci, že izraelský trh je vysoce konkurenční, a zároveň stále přetrvává tendence poněkud podceňovat kvalitu výrobků z naší části Evropy ve srovnání se západoevropskou resp. americkou konkurencí, přestože s rozvojem vzájemných obchodních vztahů se povědomost o kvalitě české produkce stále rozšiřuje. Ke změně pohledu na ČR jistě přispěl náš vstup do EU, ale jde o dlouhodobý proces. Při představování firmy jsou proto důležité reference dodavatelů z účasti na mezinárodních projektech (především v západní Evropě a severní Americe) nebo ze spolupráce s renomovanými světovými firmami.

Samozřejmostí je jazyková vybavenost obchodníků. Hebrejštiny se nepředpokládá, většina izraelských partnerů včetně arabských ovládá velmi dobře angličtinu (a v opačném případě je jejich mateřským jazykem pravděpodobně ruština). Důležité je dodržování běžných norem obchodního jednání, jako je schopnost navázání osobních vztahů s partnery, osobní přítomnost při důležitých jednáních, flexibilita a dynamičnost jednání. Naopak flexibilita není silnou stránkou izraelských protějšků - je třeba se připravit na to, že v mnoha případech je jejich nabídka konečná a je tvrdě prosazována včetně předem stanovených podrobností.

Výše uvedené informace jsou ovšem pouze rámcové, je třeba mít na paměti obrovskou různorodost izraelské společnosti z hlediska oblasti původu (starousedlíci, USA, Evropa, bývalý SSSR, arabské země, Afrika) a aspektů kulturně-společenských, z nichž je třeba uvést především náboženství (přítom ale i židovská komunita je vnitřně velmi diferencovaná). Důležitá je také skutečnost, že mnozí Izraelci získali vysokoškolské vzdělání na amerických univerzitách, či alespoň v USA strávili několik let v zaměstnání, a jsou proto ovlivněni i americkou podnikatelskou kulturou. Všechny tyto faktory ovlivňují přístup a chování různých skupin v rámci izraelské společnosti, podnikatele nevyjímaje.

6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovozní licence

Dovozní licence jsou vydávány ministerstvem průmyslu, obchodu a práce se týkají především zemědělských a potravinářských výrobků a dodávek pro zdravotnictví. Vydání licence, o kterou může požádat jen izraelský občan nebo firma registrovaná v Izraeli, trvá zpravidla 7 – 10 dní. Zrušena byla povinnost dovozních licencí u importu alkoholických nápojů - místo nich je požadováno "zvláštní schválení" Izraelským vinařským institutem (Israel Wine Institute). Toto schválení je platné jeden rok a je obnovováno "téměř automaticky". V případě dovozu whisky, rumu a brandy je dále vyžadována atestace, že nápoj byl destilován přímo v zemi, kde byla vypěstována při výrobě použitá cukrová třtina. U denaturovaných alkoholických nápojů musí výrobce předložit i osvědčení o použitých výrobních vstupech a jejich podílech. Vinařský institut provádí analýzu dovážených alkoholických nápojů.

Dovoz zboží ze zemí, s nimiž nemá Izrael obchodní styky (některé arabské resp. islámské země) a ze zemí, jež nejsou členy WTO a nemají uzavřenou dohodu o volném obchodu, je zakázán.

Vydávání a uplatňování norem je v gesci The Standards Institution of Israel (SII), přičemž v některých případech se na jejich přípravě a aplikaci podílejí i ministerstva zemědělství, telekomunikací, zdravotnictví nebo průmyslu a obchodu (např. oblast potravin a výrobků majících vztah ke zdravotnictví je v gesci ministerstva zdravotnictví). SII doposud vydal více než 2000 norem - publikovány jsou v hebrejštině s výjimkou standardů z oblastí elektrotechniky, elektroniky a telekomunikací, které jsou v angličtině. Normy jsou připravovány v maximální míře v souladu s mezinárodními standardy.

Skutečnost, že dovoz předmětného výrobku podléhá splnění specifických standardů, je indikována v celním sazebníku. Inspekce splnění mandatorních norem je u dováženého zboží prováděna v přístavu

nebo na letišti, zatímco u domácího zboží až na trhu. V případě, že dovozce je držitelem značky "Standards Mark" vydávané SII, lze zboží dovážet bez kontroly. Jestliže dovozce není držitelem uvedené značky, výrobek podléhá testům a schválení. Příslušné procedury závisejí mj. na stupni (ne)bezpečnosti daného výrobku a na spolehlivosti dovozce. U některých druhů výrobků je povolení dovozu udělováno jednou za čtyři roky za předpokladu, že nedojde ke změně výrobku a dovozce. Kromě zmíněné značky "Standards Mark" SII vydává i "Safety Mark" (splnění bezpečnostních norem bez ohledu na kvalitu výkonu atd.) a "Green Label" (pro výrobky "přátelské" k životnímu prostředí - podle direktivy EU č. 880/92). O udělení všech značek mohou požádat kromě domácích dovozců a výrobců také přímo zahraniční výrobci.

Izraelské požadavky na označení, etiketování a balení výrobků jsou poměrně přísné a příslušné předpisy jsou v plném znění k dispozici jenom v hebrejštině. Značení zboží musí být provedeno tiskem, rytím, razítkováním, nalepením štítků apod. na výrobku nebo na jeho obalu. V případě několikastupňového balení musí být označena vnější vrstva. Je zakázáno dovážet zboží nesoucí jméno nebo značku izraelského výrobce, distributora apod., pokud toto jméno (značka) není doplněno o označení země výroby. Dovážené výrobky musejí obsahovat kromě informace o zemi původu i jméno a adresu výrobce a dovozce, informaci o obsahu, hmotnosti a objemu (v metrických jednotkách). Etikety a označení zboží musejí být v hebrejštině, přičemž ta může být doplněna např. o angličtinu, ale pouze je-li splněna podmínka, že cizojazyčné nápisy nejsou větší než hebrejské. Zvláštní požadavky etiketace platí pro dovozy spotřebního zboží, papíru a výrobků z něho, kabelek, hudebních nosičů, hnojiv, insekticidů, chemických výrobků, léčiv, některých potravin, semen a alkoholických nápojů. Etiketaci, resp. značení výrobků, lze v současnosti provádět s výjimkou textilních výrobků a cigaret až v Izraeli. Zcela zakázán je dovoz narkotik, hracích automatů, pornografie a her založených na náhodě a obsahujících osobní riziko. Zvláštní povolení je třeba pro dovoz zvířat, zbraní, vysílacího zařízení, čerstvého masa, léčiv, rostlin a surovin.

Ochrana domácího trhu

Co se týká zboží pocházejícího z celního území EU, ČR je od svého vstupu do unie již součástí systému panevropské kumulace původu zboží a tudíž zboží pocházející převážně z komponentů vyrobených v EU včetně ČR se těší výhodám bezcelního obchodu. Izraelská vláda, prosazující razantní budování hospodářství založeného na inovacích a špičkových technologiích, si je samozřejmě vědoma, že vnitřní trh vyžaduje i množství spotřebních produktů, rychloobrátkové zboží atd. Vzhledem k velikosti a možnostem této země nelze produkovat celou řadu výrobků a je logicky nutné nemít trh příliš uzavřený.

Mezi hlavní rysy liberalizace dovozu patří zrušení některých povinných požadavků na vydání licencí (výjimkou je např. zemědělství), přehodnocení ostatních licenčních požadavků s cílem jejich eliminace v případech, že jejich podstatou je pouze ochrana domácích výrobců, a nahrazení netarifních opatření celními tarify s výhledem jejich snížení (týká se zemí, které se Státem Izrael nemají podepsanou dohodu o volném obchodu).

I přesto některá protekcionistická opatření nadále platí - např. omezení agrárních dovozů, kvóty, licenční omezení, výslovný zákaz dovozu některých výrobků vč. zákazu dovozu těch druhů masa, které nejsou košer. Izrael dále aplikuje dvě zvláštní formy ochrany - navýšení základu pro výpočet cel na úroveň CIF ceny dovozu a tzv. "TAMA", tzn. navýšení základu pro výpočet spotřební daně uvalené na dovoz (blíže viz kapitoly 5.5 a 6.4). V souvislosti s koeficientem "TAMA" a spotřební daní se objevuje další diskriminačně-ochranný prvek v termínu splatnosti daně. Zatímco u domácích výrobců je transfer daně realizován v průměru 15 dní po prodeji zboží, u dováženého zboží je to při proclení. Daný časový rozdíl může znamenat ve svém důsledku a podle aktuálních úrokových sazeb až pětiprocentní cenové zvýhodnění domácí produkce.

Dalšími formami ochrany jsou normy často preferující domácí výrobce spotřebního zboží a poplatky za použití přístavů a lodních nakladačů ve výši 1,1 % CIF dovozní ceny. V případě přístavních poplatků je ochranný - resp. ve vztahu k dovozcům diskriminační - faktor v tom, že i přes jejich snížení dovozci platí za tytéž služby více než izraelští vývozci (ti platí jen 0,2 % z CIF ceny). Dovožci tak subvencují izraelské subjekty.

Aktuální situace

V roce 2014 se v Izraeli konečně začalo jednat o zmírnění zbytečně přísných a byrokratických dovozních předpisů, které významně zdražují dovozy a celou řadu zahraničních výrobců odrazují své zboží do

Izraele vůbec nabízet. Na trhu tak nevzniká dostatečná cenová konkurence a výsledkem jsou velmi vysoké maloobchodní ceny, na které si spotřebitelé právem čím dál tím více stěžují. Pod tímto tlakem izraelská vláda schválila přípravu změnu legislativy zatím alespoň pro kategorii tzv. *health non-sensitive products* (patří sem např. těstoviny, cereálie, cukrovinky, trvanlivé pečivo a další). Pro tyto kategorie bude pro vystavení dovozní licence stačit písemné prohlášení výrobce o zdravotní nezávadnosti a shodě s předepsanými standarty EU. Změnu legislativy bude schvalovat Knesset (izraelský zákonodárný orgán) v roce 2015.

Předpisy se zatím nemění pro kategorii tzv. *health-sensitive products*, kam patří mimo jiné masné a mléčné výrobky. Zde zůstane v platnosti stávající praxe, tzn. že izraelský dovozce/distributor musí obdržet importní licenci, která je podmíněna vystavením košer certifikátu pro výrobek.

6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

V zahraničí zapsaná firma, která chce vykonávat obchodní aktivity v Izraeli, se musí registrovat v obchodním rejstříku do jednoho měsíce od okamžiku zahájení činnosti na území Izraele. Přitom musí předložit výpis z domácího obchodního rejstříku, úředně ověřené stanovky přeložené do hebrejštiny a seznam členů představenstva a zástupců v Izraeli (může být jeden), vč. ověřené kopie zplnomocnění izraelského rezidenta jednat jménem dané firmy. Pokud požadované dokumenty nejsou v angličtině, všechny musejí být doplněny úředně ověřeným hebrejským překladem - striktně podle zákona nemusejí izraelské úřady akceptovat ani anglické verze.

Za účelem podnikání může až dvacet subjektů zřídit tzv. partnerství. Tato forma podnikání se řídí podle zvláštního zákona (Partnerships Ordinance). Ručení jednotlivých partnerů může být neomezené (General Partnership) nebo omezené jimi vloženým kapitálem (Limited Partnership) - alespoň jeden z nich však musí ručit neomezeně.

Společný podnik se obecně nepovažuje za zvláštní formu podnikání, ale za účelové sdružení partnerů za účelem realizace nějaké přesně definované společné aktivity. Může tedy nabývat různých právních forem, jako je jednoduchý smluvní akt, zřízení formálního partnerství nebo společnosti.

Společnosti zřízené podle zvláštního zákona (Companies Ordinance) mohou mít formu společnosti s ručením neomezeným nebo omezeným garancí, nejobvyklejší jsou však společnosti s ručením omezeným podíly, které se dělí na privátní (odpovídající zhruba naší s.r.o.) nebo veřejné (odpovídající naší a.s.). Hovoří-li izraelský podnikatel o privátních firmách, nezahrnuje do nich tedy obecně soukromoprávní akciové společnosti. Formou podnikání obvyklou v zemědělství (kibucy), maloobchodě, silniční dopravě a bytovém hospodářství jsou družstva, která se zřizují podle zvláštního zákona (Cooperative Societies Ordinance).

Zahraničním osobám, které chtějí založit v Izraeli obchodní společnost, se nekladou žádné překážky. Potřebné kroky jsou podobné jako v ČR a zahrnují předložení společenské smlouvy k registraci v podnikovém rejstříku, otevření bankovních účtů a registraci u daňového úřadu.

Vzhledem k odlišnosti izraelského právního prostředí je záhodno řešit problematiku právního rámce podnikání na izraelském trhu prostřednictvím místních právníků. Celá procedura potom může proběhnout za 2 - 3 dny, celkové náklady včetně honorářů právníků a finančním poradcům mohou dosáhnout 1.000 - 1.200 USD. Náklady na vedení účetnictví autorizovanou osobou mohou činit 300 - 3.000 USD měsíčně, zpracování ročního daňového přiznání přijde na 1.300 - 3.000 USD v závislosti na velikosti a obratu firmy.

Izraelské instituce nabízející vyhledání místního obchodního partnera a zpracování průzkumu trhu resp. užitečné webové stránky s databázemi firem:

- www.chamber.org.il Federace izraelských obchodních komor
- www.export.gov.il Izraelský institut exportu a mezinárodní spolupráce
- www.industry.org.il/eng Svaz průmyslu
- www.dundb.co.il Dun & Bradstreet Israel - databáze podniků
- www.standardpoor.co.il Standard & Poor`s - databáze podniků
- www.iaei.org.il Izraelská asociace elektronického průmyslu
- www.iash.org.il Izraelská asociace vývojových firem v oblasti SW

- www.amcham.co.il Americko-izraelská obchodní komora

6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Nároky na propagaci jsou srovnatelné se státy EU - tzn. zboží spotřebního charakteru je intenzivně propagováno ve všech druzích médií a na billboardech. V menším měřítku je využíván direct mailing.

Při propagaci je třeba brát zvýšený ohled na místní kulturu, náboženské citění obyvatel a národnostní složení, resp. charakter jednotlivých cílových skupin - např. přistěhovalce ze zemí bývalého SSSR lze oslovit prostřednictvím médií vycházejících či vysílajících v ruském jazyce, obdobně je tomu u arabské menšiny.

Zboží, které neslouží individuální spotřebě, je zpravidla propagováno především prostřednictvím specializovaných veletrhů a zejména pak cílených marketingových aktivit jednotlivých firem (prezentační akce, návštěvy referenčních podniků apod.).

Ceny televizní a rozhlasové reklamy odpovídají nákladům na tyto média v EU, dostupnějším a poměrně běžným marketingovým a komunikačním médiem je internet a e-mail. Kromě vlastních internetových stránek je možné reklamy umístit spolu s odkazy na případné vlastní stránky ve většině internetových verzí místních periodik (v hebrejských i anglických mutacích). Ceny inzerce v hebrejských denících se pohybují mezi okolo 1,5 - 3 tis. USD za 1/2 černobílé strany, resp. 4 - 10 tis. USD za 1/2 barevné strany.

Izraelské deníky

- www.jpost.com Jerusalem Post
- www.haaretz.com Haaretz
- www.ynet.co.il Yediot Achronot
- www.globes.co.il Globes

6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika ochrany obchodních značek, patentů, designů a autorských práv je v gesci Ministerstva spravedlnosti. Izrael je signatářem všech rozhodujících mezinárodních smluv v oblasti ochrany duševního vlastnictví. Patenty jsou registrovány Izraelským patentním úřadem, jejich udělení trvá obvykle 2 až 3 roky a jejich ochrana dalších 20 let. Obchodní značky jsou nejdříve registrovány na 7 let, po nichž může registrace být prodloužena na další 14-leté období. Vzory a designy jsou chráněny 5–15 let, přičemž podmínkou ochrany je, aby byly originální, nové a aby nebyly v Izraeli do podání žádosti o registraci prodávány, vystavovány nebo publikovány. Autorská práva požívají automatické ochrany bez nutnosti registrace po dobu života autora a dalších sedmdesáti let.

6.6. Trh veřejných zakázek

Nákupy izraelské vlády, jejích úřadů, státních podniků a dalších státních subjektů představují významnou část trhu. Obecně platí, že všechny veřejné projekty musejí být vyhlášeny formou vypsání veřejných tenderů, a to v souladu se závazky Izraele v rámci WTO. Výběrová řízení jsou publikována v hromadných sdělovacích prostředcích (zpravidla ve dvou hebrejských denících, jednom arabském deníku nebo týdeníku a na stránkách příslušných vládních agentur a firem (viz níže).

Mezinárodní tendery jsou pak povinně zveřejňovány v anglických denících Jerusalem Post nebo Ha`aretz (anglická verze), popř. na internetových stránkách vyhledávacího (viz níže). Alternativou k otevřeným tenderům jsou tendery na vyzvání - oslovování jsou pak potenciální účastníci, kteří úspěšně prošli tzv. předkvalifikací k příslušnému výběrovému řízení, nebo kteří jsou zařazeni na seznamu kvalifikovaných dodavatelů příslušné firmy nebo instituce.

Vyhlašovatelé tenderů jsou povinni informovat všechny účastníky o jejich výsledcích. Proti výsledku se lze odvolat u izraelského soudu, který ho pak může zrušit nebo jeho naplnění pozastavit do prošetření celé záležitosti. Většina tendrových inzerátů obsahuje klauzuli, že si zadavatel vyhrazuje právo na konečné rozhodnutí bez ohledu na umístění nabídek ve výběrovém řízení, nebo na projednání detailů nabídek s libovolnými účastníky, což objektivitu takovýchto výběrových řízení může relativizovat. Často jsou

vyhlašována nezávazná výběrová řízení, tzv. "výzvy k poskytnutí informací" (Request for Information, RFI), které zadavatele nezavazují apriorně vůbec k ničemu.

Přestože je deklarována otevřenost tenderů pro účast zahraničních subjektů, bývají selektivně aplikována některá omezující opatření. Mezi ně patří především povinnost minimálního protiodběru izraelského zboží tzv. buybacks (viz dále), povinná participace domácího subjektu na realizaci projektu nebo povinnost předběžné registrace účastníka tenderu v Izraeli. Podmínkou účasti ve výběrových řízeních může být i předkvalifikace (sub)dodavatelů. U tenderů financovaných z prostředků získaných v rámci pomoci USA jsou možné pouze dodávky zboží z USA. Lze předpokládat, že v důsledku současného vývoje hospodářské situace, budou přes nynější zlepšení zvýhodňováni domácí dodavatelé, ostatně izraelská vláda se tímto záměrem ani netají.

Státní subjekty jsou od r. 1995 ze zákona povinny při přípravě výběrových řízení uplatňovat politiku podpory domácích výrobců (offsets či buybacks). Všechny mezinárodní kontrakty (pocházející ze státem resp. státní společností vyhlášených tenderů) o objemu vyšším než 5 mil. USD musejí obsahovat podmínku zvanou "průmyslové Cupertino". Ke splnění této podmínky je třeba, aby zahraniční kontraktor odebral od místních firem zboží nebo služby, investoval v Izraeli nebo realizoval transfer know-how do Izraele - vše v celkovém objemu 20% hodnoty kontraktu získaného v tenderu. Předmětné opatření je aplikováno v souladu s WTO pravidly a je aplikováno na všechny zahraniční dodavatele bez výjimky.

Nevyžaduje se však, aby předmět protiochodu souvisel s předmětem vlastního tenderu, dokonce ani s předmětem činnosti účastníků. Jako protiochod tedy může být uznán i kontrakt mezi třetími stranami. Subjektem, který je odpovědný za provádění politiky protiochodů, je Úřad pro průmyslovou spolupráci (Industrial Cooperation Authority - odkaz na ICA je na webových stránkách Ministerstva průmyslu, obchodu a práce viz níže). Tento úřad o předmětech protiochodu rozhoduje s konečnou platností a vydává i povolení vztahující se na offsets. Na webových stránkách úřadu jsou detailní informace k této problematice uvedeny v angličtině; je velmi důležité, aby se zájemci o účast v izraelských tendrech seznámili s podmínkami ICA ještě před samotným závazným obchodním rozhodnutím týkajícím se veřejných zakázek. Velvyslanectví v Tel Avivu je s ICA v pravidelném pracovním kontaktu a případné dotazy českých firem zprostředkuje.

Běžně jsou rovněž požadovány garance naplnění kontraktu (bid bonds nebo performance bonds). Jejich výše a forma mohou být předmětem jednání s výjimkou veřejně publikovaných tenderů, kde jsou podmínky pevně dány. Hodnota bondů se obvykle pohybuje v rozmezí 5 až 15% ceny zakázky.

Kromě zveřejňování značné části tenderů jenom v hebrejských médiích (vč. internetových stránek zadavatelů) je omezujícím faktorem dostatečně pružné účasti českých firem i časté vydávání vlastních tendrových materiálů jen v hebrejských verzích nebo obvyklá akceptace pouze osobně doručených nabídek. Pro české firmy tak znovu narůstá nutnost nalézt seriózního místního obchodního partnera. Ten by měl být klíčovým pro jednání se všemi kompetentními orgány a u významných veřejných zakázek i s ICA.

Od počátku roku 2008 platí změna Zákona o veřejných zakázkách. Podle tohoto zákona je nyní nutné vyhlásit řádné tenderové řízení pouze u zakázek přesahujících finančním objemem 4 mil. šekelů (tedy přibližně 20 mil. Kč).

Tenderové portály resp. nejčastější vyhledávatelé mezinárodních tenderů

- michrazim.lapam.gov.il tendrový portál
- www.israel-electric.co.il Israel Electric Corporation
- www.israports.org.il Israel Ports Authority
- www.israrail.org.il Israel Railways
- www.mof.gov.il Ministerstvo financí Státu Izrael
- www.bezeq.co.il Bezeq - Israel Telecommunications Corp. Ltd
- www.tamas.gov.il Ministerstvo průmyslu, obchodu a práce

6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

S ohledem na odlišnost izraelské legislativy s kořeny v anglickém zvykovém právu a britských mandátních předpisech je třeba věnovat pečlivou pozornost právní stránce spolupráce s místními subjekty, vč. jasného stanovení postupu řešení reklamací a jiných sporů. Základem je pečlivá příprava kontraktu a péče o detail zejména co se týká smluvních podmínek, obecných obchodních podmínek a rozhodujícího práva a místa, kde se případný spor bude řešit. Mezi ČR (EU) a Izraelem neexistuje dohoda umožňující vymahatelnost plnění rozhodnutí soudních orgánů jedné strany na území strany druhé a podrobná smlouva může ušetřit mnoho starostí. Jako nejvhodnější a izraelskými podnikateli běžně akceptovaný způsob řešení obchodních sporů se jeví arbitráž ve třetí zemi.

V případě porušení závazku izraelským subjektem a neexistence předchozí dohody o způsobu řešení sporů nebo nerespektování vlastních závazků partnerem doporučujeme obrátit se na izraelské orgány - jak je již uvedeno výše rozhodnutí českých soudů nebudou v Izraeli právně vymahatelná. Izraelské zákonodárství přitom umožňuje pouze zastoupení místním právníkem, náklady na experta v obchodním právu dosahují několika set USD za hodinu konzultací v závislosti na erudici daného advokáta. V případě, že by se projednávání sporu jevílo jako příliš zdlouhavé a finančně náročné, lze samozřejmě iniciovat nebo akceptovat mimosoudní vyrovnání.

Izrael je země s relativně obtížnější vymahatelností obchodních a finančních závazků ve srovnání s vyspělými zeměmi OECD. Podle dřívějších průzkumů je průměrná délka soudního řízení při vymáhání pohledávek o 41% vyšší než průměr OECD. Také průměrný počet právních procedur vedoucích k úspěchu je téměř o pětinu vyšší.

V obchodě s Izraelem lze použít veškeré obvyklé platební podmínky. Nejčastějším způsobem platby je dokumentární akreditiv. Dle dříve zveřejněných průzkumů je platební morálka izraelských firem o více než 13% nižší než průměrná hodnota vyspělých zemí. Přes jednoznačné tendence ke zlepšení, je o to důležitější řádné prověření kredibility budoucího obchodního partnera (odběratele); pokud se posléze dlužník k plnění svých závazků nemá, je třeba pečlivě zvážit, zda přikročit k jejich vymáhání právní cestou vzhledem k nákladnosti a zdlouhavosti řízení.

V minulých letech se objevilo několik problematických obchodních případů spojených s neochotou izraelských subjektů uhradit své závazky vůči českým firmám - v některých případech se objevilo i podezření na trestné činy. Přestože šlo o výjimky, doporučuje se problémům předejít důkladným právním posouzením podmínek smluvních vztahů a prověřením partnerů - OEÚ ZÚ Tel Aviv je připraven zájemcům poskytnout kontakty na komerční subjekty nabízející informace o bonitě izraelských firem. Žádný veřejně přístupný zdroj takových informací, dokonce ani obdoba otevřeného obchodního rejstříku, není totiž k dispozici.

V každém případě je třeba počítat s tvrdostí izraelského přístupu k obchodu a se schopností izraelských podnikatelů a jejich právních zástupců využít všech možností daných smluvním vztahem a právním řádem k získání výhod jako jsou různé slevy a penále za nedodržení časových ujednání, očekávané kvality apod.

Informace o izraelském soudním systému: www.court.gov.il

6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti:

- Izraelci často chodí i na obchodní jednání obzvláště v letním období v neformálním oblečení (bez saka a kravaty, v sandálech).
- Při výběru darů je nutno věnovat pozornost tomu, zda je akceptovatelný pro partnera, např. zda potraviny splňují požadavky kašrutu, pro muslimy nemusí být vhodným dárkem alkoholické nápoje; totéž platí při výběru restaurace - je dobře partnera pozvat a nechat na něm z důvodu vlastní neznalosti místních podmínek volbu restaurace.

- Je třeba počítat s tím, že není vhodné se snažit sjednávat schůzky na páteční odpoledne a večer a na sobotu; naopak lze pracovat v neděli. Pokud jde o sobotu, pak obchodním partnerům - pokud je dobře neznáme - radši ani netelefonujeme, může to být bráno jako nezdvořilost.
- Doporučuje se potvrzovat vždy obchodní schůzku předem telefonicky.
- Prosazování dodatečných cenových úprav resp. změny platebních podmínek je prakticky vyloučené.
- Výsledky jednání je vždy vhodné potvrdit písemně.
- Při návštěvách v nábožensky nebo etnicky vyhraněných oblastech a komunitách je třeba dodržovat místně platné kodexy oblékání a chování, například nejezdit během šabatu autem do ortodoxních čtvrtí a osad.

Vzhledem k různorodosti izraelské společnosti doporučujeme seznámit se předem se základními reáliemi života v Izraeli a s názory místních partnerů.

Státní svátky:

Hebrejský kalendář je lunisolární, data židovských svátků jsou z hlediska gregoriánského kalendáře pohyblivá. Platí to i pro Den nezávislosti, státní svátek, který může připadnout i na duben, i když nezávislost byla vyhlášena 14. května 1948. Hlavní svátky a měsíc (období) na který obvykle připadnou:

- Roš hašana - Nový rok - jednodenní svátek (září-říjen)
- Jom kipur - Den smíření - jednodenní svátek, ustává veškerý život v zemi, nevysílá TV ani rozhlas, prakticky ustává motorizovaná doprava na silnicích (září-říjen)
- Sukot - Svátky stánků - trvají týden, nepracuje se první a poslední den (říjen)
- Simchat Tora - Radost z Tóry (říjen)
- Chanuka - Svátky zasvěcení (chrámu) - osmidenní svátky, nepracuje se první a poslední den (prosinec-leden)
- Purim - Svátek "metání losu" - jednodenní (únor-březen)
- Pesach - Svátek překročení - sedmidenní svátek, nepracuje se první a poslední den (březen-květen);
- Jom haacmaut - Den nezávislosti (duben/květen)
- Lag ha-Omer - Svátek učenců - jednodenní, volno ve školách (květen)
- Šavuot - Svátek týdnů (květen-červen)

Pracovní a prodejní doba:

Pracovní týden v Izraeli začíná nedělí a končí v pátek okolo poledne, formálně ale při východu tří hvězd, tzn. začátkem šabatu. Státní úřady jsou zavřeny i v pátek, kdy obecně platí režim jako v ČR v sobotu. Po začátku šabatu je omezena veřejná doprava případně je v některých městech (Jeruzalém, Tel Aviv) zcela pozastavena. Taxi služba je však běžně funkční i o šabatu.

Standardní otevírací doba v obchodech je od neděle do čtvrtka 08:00–13:00 a 14:00–19:00 (někde i později), v pátek 08:00–14:00, zatímco v sobotu je zavřeno - obchody, restaurace apod. znovu otevírají po konci šabatu, tzn. po západu slunce. V Jeruzalémě je uzavřena většina restaurací, zatímco v Tel Avivu, Haifě a jiných kosmopolitních městech bývají restaurace otevřeny i během svátku. V muslimských částech (např. v části Tel Avivu-Jaffy, Haify, Ramly) je dnem pracovního klidu pátek; v místech, kde jsou větší křesťanské komunity (Nazaret) neděle. Obvyklá pracovní doba obchodních firem a průmyslových podniků je ve dnech neděle-čtvrtek 08:00–16:00, v pátek 08:00–13:00 (pokud v pátek pracují). Státní úřady obvykle pracují ve dnech neděle-čtvrtek 07:30–16:00 a jsou zavřeny v pátek; v předvečer náboženských svátků obvykle zavírají ve 12:00. Banky jsou zpravidla otevřeny ve dnech neděle-pátek 08:30–12:30 a navíc odpoledne (16:00–18:00) v neděli, úterý a čtvrtek. Většina bank má bankomaty (ATM), z nichž lze vybírat prostřednictvím platebních karet hotovost v NIS i ze zahraničních účtů.

6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Vízum se nevyžaduje, pakliže pobyt nepřesáhne tři měsíce a je nevýdělečné povahy. Pro krátkodobé turistické pobyty není tedy potřeba vízum. Víza pro ostatní účely (krátkodobé výdělečné a dlouhodobé) jsou nutná a informace lze získat na [Velvyslanectví Izraele v Praze](#).

Povinnost opatřit si vízum se týká i dobrovolnické práce, např. v kibucu. Předkládá se zvací dopis příslušného kibucu (mošavu, zprostředkovatelské agentury aj.) znějící na jméno žadatele a potvrzený Ministerstvem vnitra Státu Izrael. Bližší informace poskytne Velvyslanectví Izraele v Praze: Badeniho 2, 170 06 Praha 7, Tel.: +420 233 097 500, Fax: +420233 097 519, E-mail: info@prague.mfa.gov.il.

Co se týká specifických podmínek cestování do teritoria, je nutné mít na zřeteli, že pro Stát Izrael je prioritní bezpečnost. Tomu jsou podřízeny procedury na letišti. Každý cestovatel musí být připraven na bezpečnostní pohovor a kontrolu, které mohou být časově náročnější. Důslednou bezpečnostní kontrolou procházejí na letišti v Ruzyni zejména pasažéři izraelské letecké společnosti El-Al, při odletu z Izraele jsou bezpečnostní kontroly identické pro veškeré cestující. V důsledku se doporučuje dorazit na letiště s bezpečnou časovou rezervou, tj. cca tři hodiny před odletem letadla.

Pro turisty neplatí přihlašovací povinnost, nevyžaduje se ani žádné povinné očkování či potvrzení o zdravotním stavu. Na pozemních přechodech do Egypta a Jordánska vyžadují izraelské úřady od držitelů cestovních a služebních pasů zaplacení výstupního poplatku v ekvivalentu 16–35 USD podle místa přechodu.

Izrael se nachází v neklidném prostředí Blízkého východu, doporučujeme tudíž před každou cestou zkontrolovat aktuální doporučení pro cesty na stránkách [velvyslanectví ČR v Tel Avivu](#), respektive na stránkách [Ministerstva zahraničních věcí](#).

Cizinci se až na ojedinělé výjimky nestali v Izraeli cílem teroristických útoků. Bezpečnostní situace v zemi je v posledních letech stabilní, vzhledem k vleklému konfliktu s Palestinci a absenci mírových smluv se Sýrií a Libanonem však nikdy nelze absolutně vyloučit teroristické útoky na místa, kde se soustřeďuje větší množství izraelských civilistů a s nepokoji na palestinských územích. Předmětem teroristických útoků byla v minulých letech zejména tržiště, autobusová nádraží a zastávky a zábavní podniky.

Občanům ČR nedoporučujeme cestovat na území Gazy, vstup do pásma Gazy je ostatně v současnosti prakticky vyloučen. Před cestami na autonomní palestinská území na Západním břehu Jordánu je důležité seznámit se s aktuálním doporučením vydávaným [MZV ČR](#) a publikovaným na webové stránce ministerstva. Cestovní doklad je třeba mít vždy u sebe pro případ kontroly na trvalých i dočasných stanovištích izraelské policie a ozbrojených sil.

6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní vízum mohou cizinci získat pouze na základě pracovního povolení a vystavuje je zastupitelský úřad Státu Izrael v zahraničí. Pracovní povolení uděluje izraelské Ministerstvo práce a sociálních věcí pouze na základě potřeby konkrétního pracovního místa v zemi. Ministerstvo neudělí pracovní povolení pro profese, které lze v Izraeli obsadit izraelskými státními občany. Pokud se v některém z oborů pracovníků nedostává, musí podnikatel, který o pracovníka usiluje, sám požádat o získání pracovního povolení pro osobu ze zahraničí, o které ví, že dané předpoklady splňuje. V případě udělení pracovního povolení ministerstvem práce je toto zasláno v případě českých občanů na izraelský zastupitelský úřad v Praze, který na jeho základě vystaví tzv. pracovní vízum.

Ministerstvo průmyslu, obchodu a práce se snaží pružně reagovat na situaci na trhu práce v zemi. Za normálních okolností se v Izraeli nedostává manuálních pracovníků a tento problém se dříve řešil zaměstnáváním dělníků z palestinských území. Od druhé intifády však pracovní trh není závislý na těchto zaměstnancích. V roce 2008 bylo z tohoto zdroje využito jen minimum sil. Na druhou stranu Stát Izrael již dříve uzavřel s některými zeměmi (např. Thajsko, Filipíny) smlouvy umožňující nábor zahraničních dělníků pro práci v zemědělství, sociální péči, stavebnictví a podobných oborech. Trh v oblasti níže kvalifikovaných osob je saturován, což platí i o pracovním trhu kvalifikovaných a vzdělaných zaměstnanců.

Ministerstvo průmyslu, obchodu a práce zpravidla rovněž nepovoluje výpomoc v oblasti pohostinství a ubytovacích služeb. Podnikatelé ve stravování jsou tak motivováni ke zvyšování mzdových nabídek, aby přednostně byli uspokojováni potenciální izraelskými žadatelé. V zásadě se pracovní povolení dá získat pro obor stavebnictví, zemědělství a sociálně-zdravotní péče.

Co se týká zaměstnávání místních sil, zahraniční zaměstnavatel se v této oblasti stejně jako izraelský zaměstnavatel řídí izraelským pracovním právem. Zaměstnávání místních sil není nijak omezeno, je však nutno počítat se specifiky jako je uvolňování zaměstnanců (vojenských sil v záloze) na pravidelná cvičení a s vysokým počtem náboženských svátků.

Oprávnění zaměstnavatele: Příslušný zaměstnavatel občana ČR (nebo i jiného zahraničního pracovníka) musí být držitelem oprávnění, které vydává odbor pro zahraniční pracovní síly na Ministerstvu průmyslu, obchodu a práce.

Pracovní vízum: Občané ČR musí mít platné pracovní vízum (B/1), které vydává Ministerstvo vnitra. Pracovní vízum je limitováno délkou stanovenou v pracovním povolení, max. se vydává na 1 rok. Prodloužit jej může pouze Ministerstvo vnitra.

Pracovní odvětví: Zahraniční pracovníci získávají pracovní povolení jako specialisté v příslušném odvětví (zpravidla domácí péče, zemědělství, průmysl, veřejné stravování; zvláštní podmínky jsou stanoveny pro stavebnictví). Toto odvětví nesmějí během svého pobytu změnit.

Pracovní smlouva: Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci kopii pracovní smlouvy v jazyku, kterému zaměstnanec rozumí. Smlouva musí obsahovat: identifikaci zaměstnavatele a zaměstnance, popis práce, detaily finančního ohodnocení a srážek ze mzdy, datum nástupu do zaměstnání, pracovní dobu, dobu odpočinku, počet dní dovolené a svátků.

Minimální mzda: Minimální mzda pro plný pracovní úvazek je stanovena na 4.300 NIS. Minimální mzda týdně je stanovena na 23,12 NIS.

Maximální délka pracovní doby: 186 hodin měsíčně

Minimální doba odpočinku: 36 nepřetržitých hodin týdně, které by měly zahrnovat pátek, sobotu či neděli podle náboženského vyznání zaměstnance.

Minimální doba dovolené: V období prvních 4 let zaměstnání – 14 dní ročně; 5. rok – 16 dní ročně; 6. rok – 18 dní ročně; 7. rok – 21 dní ročně

Náboženské svátky: Zaměstnanci mají nárok na placené volno v době náboženských svátků a sice 9 dní v roce.

Zdravotní pojištění: Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnanci zdravotní pojištění na celou dobu pracovního pobytu. Část těchto nákladů může strhnout zaměstnanci ze mzdy v závislosti na dohodnutém ustanovení v pracovní smlouvě.

Sociální zabezpečení: Národní pojišťovna („Bituach leumi“) hradí zahraničním zaměstnancům pojištění v případě pracovních úrazů.

Ubytování: Zaměstnavatel musí zahraničnímu zaměstnanci zajistit vhodné ubytování. Část nákladů na ubytování může zaměstnanci strhnout ze mzdy. Pokud ubytování nezajistí, měl by zaměstnanci poskytnout příspěvek na bydlení.

Cestovní náhrady: Zaměstnanec má právo na cestovní náhrady ve výši max. 21,14 NIS za den.

Srážky ze mzdy: Zaměstnavatel může zaměstnanci strhnout ze mzdy následující položky: daň z příjmů, sociální (národní) pojištění, část nákladů za bydlení a zdravotní pojištění atd.

Ukončení pracovní poměru: Zaměstnanec musí ukončení pracovního poměru oznámit s předstihem stanoveným dle délky odpracované doby (max. 1 měsíc). Stejně lhůty platí v opačném případě. V případě propuštění ze strany zaměstnavatele náleží zaměstnanci odstupně ve výši 1 měsíčního platu.

Informace a kontakty na příslušné vládní a nevládní organizace:

- Ministerstvo průmyslu, obchodu a práce: www.moital.gov.il
- Ministerstvo vnitra: www.moin.gov.il
- Kav La`Oved (nevládní organizace pro zahraniční pracovníky): Tel Aviv: Y.L. Peretz St. 17, Tel Aviv., Tel: 03-6883766
- Haifa: 18 Herzl St. (Beit Hakranot), Haifa 33121, Tel: 04-8643350, Fax: 04-8644238
- Jerusalem: Shlomzion Hamalka St. 18, Tel: 02-6242801, Fax: 02-6232868
- Be'er Sheva: 197 Kakal St, Tel: 08-6239619, Fax: 08-6230531
- Hotline zahraniční pracovníky, Tel: 03-5602530, HaChashmal 33, Tel Aviv
- Physicians for Human Rights (Israel) - Tel: 03-6873718, 52, Golomb St., Tel- Aviv)
- Imigrační policie: 08-9189444

6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Zdravotní péče v Izraeli je poměrně drahá. Jeden den pobytu v nemocnici při náhlém onemocnění stojí cca 1.000 USD resp. při náročnějších úkonech může dosáhnout i násobků této částky. Proto lze jednoznačně doporučit, aby si čeští občané před cestou do Izraele sjednali pojištění zahrnující léčebné náklady. Naši občané stejně jako ostatní občané EU jsou povinni poskytnutou zdravotní péčí uhradit buď v hotovosti nebo dle typu cestovního pojištění a stanovených pojistných podmínek může úhradu eventuálně přímo provést jejich komerční pojišťovna.

Obecně však ze zdravotního hlediska nepředstavuje pobyt v Izraeli zvýšené riziko. Nevyžaduje se žádné povinné očkování. Je nezbytné chránit se před sluncem, pít dostatečné množství tekutin a dbát na důkladné omytí ovoce a zeleniny.

Kontakty na vybrané významné nemocnice:

- Jeruzalém: Hadasa, Ein Kerem, tel.: (02) 677 7111
- Tel Aviv: Ichilov, 6 Weitzmann, tel: (03) 697 3829
- Haifa: Rambam, 6 Alija Šnija, tel.: (04) 854 3111
- Eilat: Yoseftal, 7 Miseol Sosan, tel: (08) 635 8021

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Adresa zastupitelského úřadu ČR v Izraeli:

Velvyslanectví ČR
23 Zeitlin Street
P.O. Box 163 61
Tel Aviv 61664, Israel
Tel.: (+972) 3-691 8282
Konzulární služba v naléhavých případech po pracovní době: +972 52-328 6622
Fax: (+972) 3-691 8286
Přímá linka obchodně ekonomického úseku vč. faxu: (+972) 3-695 1210
E-mail: telaviv@embassy.mzv.cz, commerce_telaviv@mzv.cz
Web: www.mzv.cz/telaviv

Kontaktní osoby velvyslanectví ČR:

- Ivo Schwarz, velvyslanec
- Karel Pažourek (zástupce vedoucího zastupitelského úřadu)
- Vladimíra Kosičková (konzulka)
- Branislav Gál (vedoucí obchodně-ekonomického úseku)
- Arthur Polzer (kulturní attaché)
- Přemysl Horáček (přidělenec obrany)

Teritoriální působnost ZÚ ČR v Tel Avivu: Diplomatická a konzulární pro Stát Izrael, konzulární pro Palestinská autonomní území.

7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

České centrum Tel Aviv

Lukáš Příbyl, ředitel
23 Zeitlin Street
61164 Tel Aviv, Israel
Tel: +972-3-6911216
Fax: +972-3-6918286
Email: cctelaviv@czech.cz
Web: www.czechcentres.cz/telaviv

CzechTrade (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a CzechTrade)

Jiří Rak, ředitel zahraničního zastoupení
14 Shenkar Street
Herzliya Pituach
P.O. Box 2104, Herzliya 46120
Tel: +972-9-8913761
Mobil: +972-52-8797159
E-mail: telaviv@czechtrade.cz

7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- První pomoc 101
- Hasičský sbor 102
- Policie 100
- Infolinka 144

7.4. Internetové informační zdroje

Státní správa:

- Český zastupitelský úřad v Tel Avivu <http://www.mzv.cz/telaviv>
- Velvyslanectví Státu Izrael v Praze <http://prague.mfa.gov.il>
- Vládní portál <http://www.israel.gov.il>
- Úřad předsedy vlády <http://www.pmo.gov.il>
- Izraelský celní sazebník <http://www.mof.gov.il/customs/eng>
- Izraelské ministerstvo hospodářství a obchodu <http://www.moital.gov.il>

Databáze, statistika

- Dun & Bradstreet Israel – databáze podniků <http://www.dundb.co.il>
- Centrální statistická kancelář <http://www.cbs.gov.il>

Bankovníctví, pojišťovnictví, burza

- Banka Leumi <http://english.leumi.co.il>
- Banka Hapoalim <http://www.bankhapoalim.com>
- Banka United Mizrahi <http://www.mizrahi.co.il>
- Banka Discount <http://www.discount-bank.co.il>
- Banka First International <http://www.fibi.co.il>
- Banka Mercantile <http://www.mercantile.co.il>
- Pojišťovna Migdal <http://www.migdal.co.il>
- Pojišťovna Harel <http://www.harel-group.co.il>
- Burza cenných papírů <http://www.tase.co.il>

Tendery a jejich hlavní vyhledávatelé

- Tenderový portál <http://michrazim.lapam.gov.il>
- Israel Electric Corporation <http://www.israel-electric.co.il>
- Izraelská přístavní správa <http://www.israports.org.il>
- Izraelské železnice <http://www.israrail.org.il>
- Telekomunikační společnost Bezeq <http://www.bezeq.co.il>

Výstavnictví a veletržní činnost

- Veletržní areál Tel Aviv <http://www.israel-trade-fairs.com>
- Stier – významný organizátor výstav a veletrhů <http://www.stier.co.il>

Ekonomický tisk a webové zpravodajství

- Globes <http://www.globes.co.il>
- Marker <http://www.themarker.co.il>
- Izraelské ekonomické zpravodajství <http://www.i-biz.co.il>

- Deník Jerusalem Post <http://www.jpost.com>
- Deník Haaretz <http://www.haaretz.com>
- Deník Yediot Achronot <http://www.ynet.co.il>

Další informace

- Firemní Zlaté stránky <http://www.d.co.il/english.html>
- Informace o možnostech získání košer certifikace <http://www.kosher.cz>
- Popis kulturních rozdílů v podnikatelské praxi <http://www.israelmarketing.com/doingbusiness.html>

Israel-Czech Chamber of Commerce and Industry

23 Efal St. Prisma Building
POB 3286
Petah Tikva, Israel
Tel: +972 3 924 80 49
Fax: +972 3 546 63 19
Web: <http://www.iccci.org.il>

Chamber of Commerce & Industry - Jerusalem

10, Halel St.
P.O. Box 2083
Jerusalem 91020
Israel
Tel.: +972 2 625 4333/4/6
E-mail: jerccom@inter.net.il

Česko-izraelská smíšená obchodní komora (ČISOK)

Palác Blaník
Václavské nám. 56
113 26 Praha 1
Tel.: 224 032 161
Web: <http://www.ciok.cz>

Investment Promotion Center

5 Bank of Israel Street
Jerusalem 91036
Israel
Tel.: +972 2 6662607
E-mail: infoipc@moital.gov.il
Web: <http://www.investinisrael.gov.il>

Manufacturers Association of Israel (MAI)

Industry House
29, Hamered Str.
P.O. Box 50022
Tel Aviv 68125
Israel
Tel.: +972 3 519 8832-3
Web: <http://www.industry.org.il>

Kibbutz Industries Association

13, Leonardo Da Vinci St.
P.O. Box 40012
Tel Aviv 61400
Israel
Tel.: +972 3 695 5413
Web: <http://www.kia.co.il>

Federation of Israeli Chambers of Commerce (FICC)

84, Hahashmonaim St.
P.O. Box 20027

Tel Aviv 67132
Israel
Tel.: +972 3 563 1010
Web: <http://www.chamber.org.il>

Israel Institute for Export and International Cooperation

Industry House
29, Hamered St.
P.O. Box 50084
Tel Aviv 68125
Israel
Tel.: +972 3 514 2830
Web: <http://www.export.gov.il>

Chamber of Commerce & Industry - Haifa & Northern Israel

53, Ha'atzmaut St.
P.O. Box 33176
Haifa 31331
Israel
Tel.: +972 4 862 6364
Web: <http://www.haifachamber.com>

Association of Electronics and Software Industries

P.O.Box 50026
Tel Aviv 61500
Israel
Tel.: +972 3 516 3986, 519 8862
Web: <http://www.iaesi.org.il>

Chamber of Commerce & Industry - Be'er Sheva & Negev Area

30, Rambam St.
P.O. Box 5278
Be'er Sheva 84152
Israel
Tel.: +972 7 623 4222, 623 5663
Web: <http://www.negev-chamber.org.il>

Israel Federation of Bi-National Chambers of Commerce & Industry (IFBC)

29, Hamered St.
P.O. Box 50196
Tel Aviv 61500
Israel
Tel.: +972 3 517 7737
Web: <http://www.bncc.org>